

İKİNCİ NESİL PASAPORT UYGULAMA TALİMATI

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Yetki, Kapsam, Tanımlar

Amaç

MADDE 1- Bu uygulama talimatının amacı; Türkiye Cumhuriyeti Devleti adına verilecek pasaportların Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü ve Avrupa Birliği standartlarına uygun olarak kişiselleştirilmesini, pasaport ve pasaport yerine geçen belge başvurularının alınmasıyla ilgili uyulacak esas ve usulleri düzenlemek ve uygulamada birlik sağlamaktır.

Dayanak

MADDE 2- Bu talimat, 5682 sayılı Pasaport Kanunu, 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 14/08/2014 tarihli ve 29088 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Pasaport Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik, 6749 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Kapsam

MADDE 3- Bu uygulama talimatı pasaport ve pasaport yerine geçen belgelerin türlerine göre başvurularının alınması, kişiselleştirilmesi, dağıtımı ve imhasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Tanımlar

MADDE 4 – Uygulama talimatında geçen,

- a) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını,
- b) Başvuru belgesi: Başvuru memuru tarafından elektronik ortamda doldurulan ve çıktısı vatandaş tarafından siyah renkli kalemle imzalanıp taranan belgeyi,
- c) Başvuru memuru: Başvuru sahibinin belgelerini alan, kontrol eden ve gerekli işlemlerini yapmak üzere başvuru merkezinde görevlendirilmiş personeli,
- ç) Başvuru merkezi: Pasaport başvurularını alacak yurtiçinde il nüfus ve vatandaşlık müdürlükleri ile ilçe nüfus müdürlüklerini, yurtdışında ise dış temsilcilikleri,
- d) Başvuru sahibi: Pasaport almak için başvuru yapan her bir kişiyi,
- e) Başvuru yazılımı: Pasaport başvurularını elektronik ortamda almak, pasaport iş ve işlemlerini verilen yetkiler çerçevesinde yerine getirmek, başvuruyu kontrol etmek ve onaylamak, başvurunun kişiselleştirilmesi için gerekli tanzim verisini kişiselleştirme merkezine ulaştırmak vb. işlemleri yapmak üzere hazırlanmış programı,
- f) Biyometrik veri: Elektronik sistemler aracılığı ile kimlik tespiti ve kimlik doğrulama işlemlerinin gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla alınan Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü tarafından belirlenen standartlara uygun fotoğraf, parmak izi, damar izi veya el ayasından Bakanlıkça belirlenecek biri veya birkaçından elde edilen kişiye özgü verileri,

g) Biyometrik veri tabanı: Genel Müdürlükte ve iş sürekliliği merkezinde biyometrik verilerin saklandığı veri tabanını,

ğ) Biyometrik Veri Yönetim Sistemi (BVYS) : Biyometrik verilerin karşılaştırıldığı ve yönetildiği sistemi,

h) Bölge müdürlüğü: Ekonomi Bakanlığı Bölge Müdürlüklerini,

ı) Çağrı merkezi: Genel Müdürlük etkileşim merkezini,

i) Değerli kâğıt bedeli: Maliye Bakanlığının Değerli Kâğıtlar Kanunu Genel Tebliğine göre; 210 sayılı Kanuna ekli ve 5281 sayılı Kanunla değişik Değerli Kâğıtlar Tablosunda yer alan değerli kâğıtlardan olan tüm pasaport türleri için belirlenen ücreti,

j) Değerli kâğıt bedeli dekontu veya makbuzu: Tüm pasaport türleri için Maliye Bakanlığınca belirlenen değerli kâğıt bedelinin ödendiğini gösteren ödeme belgesini,

k) Değerli kâğıtlar defteri: Kişiselleştirilmiş pasaportların adedi, türü, seri numarası, günlük ve aylık basım sayısı, günlük ve aylık hatalı basım sayısı, imha edilen pasaport sayısı ve bu pasaportlara ait parasal değerinin gösterildiği elektronik ortamda tutulan kayıtları,

l) Dış temsilcilik: Pasaport işlemlerinin yapılmasına yönelik Dışişleri Bakanlığınca yetkilendirilmiş yurtdışındaki birimleri,

m) Diplomatik pasaport: Kanunda geçen diplomatik pasaportu,

n) Gemiadamı cüzdanı: Gemi mürettebatına yetkili makamlarca usulüne uygun olarak verilen belgeyi,

o) Genel Müdürlük: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünü,

ö) Harç bedeli: 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli 6 sayılı tarifede pasaport süreleri için belirlenen harç bedelini,

p) Harç bedeli dekontu veya makbuzu: Uygun harç bedelinin ödendiğini gösteren ödeme belgesini,

r) Hizmet damgalı pasaport: Kanunda geçen hizmet damgalı pasaportu,

s) Hudut geçiş belgesi: Hudut makamlarının hududa ilişkin konularda görüşmek üzere karşı taraf topraklarına geçmelerini sağlayan belgeyi,

ş) Hudut Makamı: Hudut antlaşma ve protokollerinin uygulanması ve bunlara ilişkin işlemlerin yürütülmesi amacıyla görevlendirilen makamları,

t) Hususi damgalı pasaport: Kanunda geçen hususi damgalı pasaportu,

u) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Örgütünü,

ü) İkinci nesil pasaport: Türkiye Cumhuriyeti Devleti adına Genel Müdürlükçe üretilecek; içerisinde yonga barındıran, makinede okunabilir, yüksek güvenli ve dayanıklı polikarbonat olan elektronik pasaportu,

- v) İptal kaşesi: İçeriğinde 15x70 mm ölçülerinde **“İPTAL EDİLMİŞTİR-CANCELLED”** ibaresini barındıran kırmızı renkli kaşeyi,
- y) İş sürekliliği merkezi: Genel Müdürlük tarafından verilen hizmetlerin iş sürekliliğini sağlamak amacıyla kurulmuş merkezi,
- z) Kanun: 5682 sayılı Pasaport Kanununu,
- zz) Kapsam içi personel: Toplu iş sözleşmesine tabi olarak çalışmaya devam eden, kamu kurum veya kuruluşlarına nakil hakkı olmayan kişileri,
- bb) Kapsam dışı personel: Toplu iş sözleşmesine tabi olmadan çalışmaya devam eden, istemeleri halinde kamu kurum ve kuruluşlarına geçme hakkı olan kişileri,
- cc) Kişiselleştirme merkezi: İkinci nesil pasaportları uluslararası standartlarda makinada okunabilir olarak kişiselleştirmek üzere Genel Müdürlükte kurulmuş birimi,
- çç) Kişisel veri: Kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi,
- dd) Kontrol memuru: Başvuru memurunun almış olduğu başvuruları kontrol eden başvuru merkezlerinde görevlendirilmiş personeli,
- ee) Kurum: Genel Müdürlük dışındaki diğer kamu kurum ve kuruluşlarını,
- ff) Merkez imha tutanağı: Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü dışındaki bir üreticiden temin edilen; kişiselleştirme merkezinde kişiselleştirmeye uygun bulunmayan, kişiselleştirilemeyen, kalite kontrolden geçemeyen vb. nedenlerden dolayı usulüne uygun imha edilen pasaportlara ait tür bilgisinin, seri numarasının ve imha tarihinin elektronik ortamda tutulduğu kayıtlara istinaden tanzim edilen ve dosyasında saklanan belgeyi,
- gg) MERNİS: Merkezî Nüfus İdaresi Sistemini,
- ğğ) Muvafakatname: Ergin olmayan veya kısıtlı olanlar için ibraz edilmesi gereken; başvuru merkezlerinde muvafakat vermeye yetkili kişilerce imzalanan veya noterlerce düzenlenen belgeyi,
- hh) Onay amiri: Kontrol memuru tarafından kontrol edilen başvuruların kişiselleştirme merkezine gönderilebilmesi için onay işlemlerini gerçekleştiren yetkili personeli,
- ıı) Parmak izi: Yedi yaşını tamamlamış her bireyden; başvuru merkezlerinde düz basım ve tek tek çevrilerek alınan on parmak izini,
- ii) Pasaport: Kanunla belirtilen yetkili makamlarca verilen bir ülkenin milli hudutlarından diğerine geçmeyi sağlayan ve hamilinin kimlik tespitinde kullanılan belgeyi,
- jj) Pasavan ve idari mektup: Antlaşmalarla tespit edilen hudut bölgesi içerisinde oturan ve karşı taraf hudut bölgesi içerisinde meydana gelen acil ve zorunlu işlerini takip edebilmek için Türk vatandaşlarına kısa süreli düzenlenen belgeyi,
- kk) Seyahat belgesi veya geçici pasaport: Türk vatandaşlarına ülkeye ya da ikamet edilen yere dönüşlerini temin için dış temsilciliklerce düzenlenen belgeyi,

ll) Şerh: Milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyeliği veya iltisakı ya da bunlarla irtibatı nedeniyle haklarında idari işlem tesis edilenler ile aynı gerekçeyle haklarında suç soruşturması veya kovuşturması yürütülenler hakkında işlemi yapan kurum ve kuruluşlardan gelen bildirim üzerine ilgili başvuru merkezince sisteme girilen kaydı,

mm) Tahdit: Kanununun 22 nci maddesi kapsamında mahkemelerce verilen yurtdışı çıkış yasağı kararlarını,

nn) Talep formu: Hususi veya hizmet damgalı pasaportları alacak kişiler adına kurumlarınca düzenlenerek yetkili amir tarafından onaylanan belgeyi,

oo) Tanzim verisi: Kişiselleştirme merkezine gönderilecek başvuruya ait başvuru sahibinin bilgi ve belgeleri ile biyometrik verilerini içeren bilgi paketini,

öö) Uçak mürettebatı belgesi: Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğünce tanzim edilen ve görevleri süresince hava hudut kapılarından giriş ve çıkışlarını sağlayan uluslararası hava ulaşım araçlarında uçucu personel olarak görev yapanlara verilen pasaport yerine geçen belgeyi,

pp) Umuma mahsus pasaport: Kanunda geçen umuma mahsus pasaportu,

rr) Vekâletname: Pasaport işlemlerine esas temsil yetkisini kapsayan noterden onaylı belgeyi,

ss) Vekil: Başvuru merkezlerinde vekâletname ibrazıyla pasaport işlemlerinde temsil yetkisine sahip üçüncü kişileri,

şş) Yasal temsilci: Veli, vasi ve kayyumu,

tt) YAŞ: Yüksek Askeri Şurayı,

uu) Yonga: Pasaport gibi belgelerde bilgilerin güvenli olarak dijital ortamda saklanmasını sağlayan, temaslı veya temassız türleri bulunan entegre devreyi,

üü) Yönetmelik: 14/08/2014 tarih ve 29088 sayılı Pasaport Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik'i, ifade eder.

İKİNCİ KISIM

Genel Hükümler

İkinci nesil pasaportların yürürlüğe konulması

MADDE 5- (1) Genel Müdürlükçe kişiselleştirilecek ikinci nesil pasaportlar 02.04.2018 tarihinden itibaren yürürlüğe konulacaktır.

(2) İkinci nesil pasaportların yürürlüğe konulmasından itibaren Emniyet Genel Müdürlüğüne verilen eski tipte elektronik pasaportların kişiselleştirilmesi yapılmayacaktır.

(3) Eski tip elektronik pasaport hamilleri pasaportlarını geçerlilik süresince kullanabilecektir.

(4) İkinci nesil pasaportlar kişiselleştirme merkezinde kişiselleştirilerek hamiline gönderilecektir.

Pasaport teslim işlemleri

MADDE 6- (1) Ergin kişilerin pasaportları kendilerine veya başvuru sırasında kendisi dışında başka bir kişiyi belirlemesi halinde belirlenen ergin kişiye teslim edilecek, talepte bulunan ile pasaportu teslim alacak kişi arasında soybağı bulunması şartı aranmayacaktır.

(2) Başvuruda bulunan kısıtlıların pasaportları yasal temsilcilerine veya yasal temsilcilerinin belirlediği kişiye teslim edilecektir.

(3) Ergin olmayanların pasaportları;

a) Anne ve babanın her ikisinin başvurması halinde kendilerine, yasal temsilcilerine veya başvuru esnasında pasaportu kendisi dışında alacak kişiyi belirlemeleri halinde belirlenen kişiye,

b) Anne ve babanın boşanmış olması durumunda velayet sahibi ebeveyne veya başvuru esnasında pasaportu kendisi dışında alacak kişiyi belirlemeleri halinde belirlenen kişiye,

c) Anne ve babanın boşanma davası devam ediyorsa kesinleşme şerhi aranmaksızın mahkemece verilen ara karara göre belirlenen kişiye,

ç) Anne ve baba evli değilse; velayet sahibi olan anneye veya başvuru esnasında pasaportu kendisi dışında alacak kişiyi belirlemesi halinde belirlediği kişiye,

teslim edilecektir.

Değerli kâğıt kapsamında yapılması gereken işlemler

MADDE 7 - (1) Başvuru sahibinden kaynaklanmayan, üretimsel veya kurumsal hatalar nedeniyle yeniden pasaport başvurusu alınması gereken durumlarda defter ve harç bedeli alınmayacaktır.

(2) Başvuru memurundan kaynaklanan hatalara ait fire oranları Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün görüşü doğrultusunda belirlenerek Valiliklere duyurulacaktır.

(3) Yıllonlarında bedelleri yatırılmış ve başvurusu tamamlanmış pasaportların kişiselleştirilmesi yeni yılda yapılırsa dahi, olası fiyat artışına bağlı olarak vatandaşın fark talep edilmeyecektir.

Tahrifat

MADDE 8 - (1) Pasaport ve pasaport yerine geçen belgeler üzerinde hiçbir şekilde silinti, kazıntı ve düzeltme yapılamaz.

(2) Tahrifat yapıldığının tespit edilmesi halinde kişi hakkında Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulacaktır.

(3) Tutuksuz yargılanmak üzere adli makamlarca serbest bırakılanların pasaport almalarına engel bir durumu bulunmaması halinde pasaport talepleri yerine getirilecektir.

Pasaportun geçersiz hale getirilmesi

MADDE 9 - (1) Vatandaşlığın kaybı, ölüm, gaiplik veya ölümüne kesin gözle bakılmayı gerektiren hallerden birisinin nüfus kütüklerine tescil edilmesi, pasaportun iadesi, tahrifat veya başkası adına pasaport düzenlendiğinin tespiti, hatalı üretim veya yeni bir pasaport düzenlenmesi durumunda mevcut pasaport sistem tarafından otomatik olarak veya başvuru memurunca geçersiz hale getirilecektir.

(2) Kişiselleştirilen ancak ilgisine teslim edilemeyen pasaportlar;

a) Başvuruda başvuru sahibince beyan edilmiş başvuru merkezine iade edilen pasaportlar “**posta iadesi**” seçeneği kullanılarak sistem üzerinden iptal edilecek, bu pasaportlar teslim alınıncaya kadar başvuru merkezince çelik kasa içinde muhafaza edilecektir.

b) Başvuru sahibi, yasal temsilcisi ya da vekili, başvuru merkezinde muhafaza edilen pasaportunu şahsen müracaat ederek teslim alabilecek, pasaport hamili için teslim aşamasındaki sakınca sorgulamaları ve veli/vasi kontrolü sistem üzerinden otomatik olarak yapılacaktır.

(3) Kayıp, buluntu, çalıntı veya gasp nedeniyle pasaportların geçersiz hale getirilmesinde;

a) Kişiselleştirilen pasaportların teslim sürecinde kaybolması durumunda, dağıtımla görevlendirilmiş olan kurum veya kuruluş tarafından gönderi barkodu Genel Müdürlüğe sistem

üzerinden bildirilecek ve pasaport otomatik olarak geçersiz hale getirilecektir. Geçersiz hale getirilen pasaport için pasaport hamiline başvuru merkezince yazılı bildirimde bulunulacaktır.

b) Başvuru merkezlerine pasaportların kayıp, çalıntı ya da gasp edildiğine dair başvuru sahibince şahsen başvuru yapılması halinde, yazılı beyanı ve varsa beyanına ait belgeler alınarak ilgili pasaport geçersiz hale getirilecektir.

c) Bulunan ve başvuru merkezine teslim edilen pasaportlar “**buluntu**” iptal seçeneği kullanılarak fiziki iptal yapılmadan sadece sistem üzerinden iptal edilecektir.

ç) Kayıp, çalıntı veya gasp nedeniyle yeni bir pasaport alan ve aynı nedenlerle geçersiz hale getirilen eski pasaportunun hamilince bulunduğu beyan edilmesi durumunda;

1) Kişi eski pasaportunu kullanmak isterse bu pasaport geçerli hale getirilecek ve yeni pasaportu “**yenileme**” seçeneği kullanılarak iptal edilecektir. Ancak, eski pasaportundaki kalan süre aktarılmadan kişi yeni pasaportunu almış ise, talep etmesi halinde yeni pasaportunu ikinci geçerli pasaport olarak kullanabilecektir.

2) Kişi eski pasaportunu kullanmak istemediğini beyan ederse bu pasaportu “**talep**” seçeneği kullanılarak iptal edilecektir.

d) Kayıp, çalıntı veya gasp nedeniyle geçersiz hale getirilen eski pasaportunun hamilince bulunduğu beyan edilmesi durumunda;

1) Kişi yeni bir pasaport almamışsa ve eski pasaportunu kullanmak istediğini beyan ederse eski pasaportu geçerli hale getirilecektir.

2) Kişi eski pasaportunu kullanmak istemediğini beyan ederse bu pasaportu “**talep**” seçeneği kullanılarak iptal edilecektir.

(4) Yeni pasaport başvurularında ibraz edilen pasaportun iptal işlemlerinde;

a) İbraz edilen pasaport ikinci nesil pasaport ise;

1) Sistem üzerinden “**yenileme**” seçeneği kullanılarak iptal edilecektir.

2) **(Değişik 11.05.2023 tarihli ve 473214 sayılı yazı)** "Pasaportun üçüncü sayfasına iptal kaşesi tatbik edilir, pasaport bilgilerinin bulunduğu sayfa ile ön kapak delinir ve polikarbon sayfada yer alan yonga alanı kesilerek sahibine teslim edilir."

3) **(MÜLGA - 11.05.2023 tarihli ve 473214 sayılı yazı)**

b) İbraz edilen pasaport eski tip pasaport ise;

1) **(Değişik 11.05.2023 tarihli ve 473214 sayılı yazı)** "Sistem üzerinden “yenileme” seçeneği ile iptal edilir. Pasaportun üçüncü sayfasına iptal kaşesi tatbik edilir, pasaport bilgilerinin bulunduğu sayfa ile ön kapak delinir ve arka kapakta yer alan yonga alanı kesilerek sahibine teslim edilir."

2) **(MÜLGA - 11.05.2023 tarihli ve 473214 sayılı yazı)**

3) **(MÜLGA - 11.05.2023 tarihli ve 473214 sayılı yazı)**

c) Başvuruda pasaportunu ibraz etmeyenlerin mevcut durumuna göre sistem üzerinden kayıp, çalıntı veya gasp nedenleriyle iptal işlemi yapılacak ve iptal işleminden sonra uluslararası düzeyde pasaport takibinin yapılacağı hakkında pasaport hamiline bilgi verilmesi sağlanacaktır.

ç) İptal işlemleri yurt içinde başvuru merkezlerince, yurt dışında ise dış temsilciliklerce de yerine getirilecektir.

(5) Hususi veya hizmet damgalı pasaport hak sahibi olmadığının ya da hak sahipliğinin sona erdiğinin tespit edilmesi veya bildirilmesi durumunda, hak sahibi ile hak sahibinin eş ve çocukları adına düzenlenen pasaportların kullanılmasını önlenmek amacıyla başvuruyu alan başvuru merkezince ilgili pasaport geçersiz hale getirilecek ve yapılan işlem hakkında pasaport hamiline yazılı bildirimde bulunulacaktır.

(6) Hususi veya hizmet damgalı pasaport alma hakkına sahip olanların, eş ve çocuklarına verilen pasaportun iptal edilmesi yönünde, başvuru merkezlerine şahsen ya da yasal temsilcisi aracılığıyla başvurmaları halinde, eş ve çocuklarının ilgili pasaportları iptal edilerek hamiline yazılı bildirimde bulunulacaktır.

(7) Pasaport başvuru sisteminde yapılacak iptal işlemleri:

a) Sistem tarafından yapılacak iptal işlemleri;

1) **Adli karar:** Adli birimlerce bildirim yapılması durumunda bu seçenek kullanılacaktır.

2) **İdari karar:** İdari soruşturma yürüten birimlerce bildirim yapılması durumunda bu seçenek kullanılacaktır.

3) **Vatandaşlık kaybı:** Vatandaşlığın kaybının nüfus kütüklerine tescil edilmesi durumunda bu seçenek kullanılacaktır.

4) **Ölüm:** Ölümün nüfus kütüklerine tescil edilmesi durumunda bu seçenek kullanılacaktır.

5) **Gaiplik:** Gaiplik durumunun nüfus kütüklerine tescil edilmesi durumunda bu seçenek kullanılacaktır.

6) **Ölüm karinesi:** Ölümüne kesin gözle bakılmayı gerektiren durumun nüfus kütüklerine tescil edilmesi durumunda bu seçenek kullanılacaktır.

7) **Tanzimden dönen:** Kişiselleştirme ya da kalite kontrol aşamasında yeniden başvuru alımını gerektiren hallerden birisinin tespit edilmesi durumunda bu seçenek kullanılacaktır.

8) **Teslim sürecinde kayıp:** Teslim sürecinde pasaportların kaybedildiğine dair teslim işlemi yürüten birim tarafından bildirim yapılması durumunda bu seçenek kullanılacaktır.

b) **Başvuru memuru tarafından yapılacak iptal işlemleri;**

1) **Kayıp:** Pasaportun kaybedildiğine dair şahsın şahsen veya yasal temsilcisinin beyanı ya da dış temsilciliklerimizin bildirimini üzerine bu seçenek kullanılacaktır.

2) **Çalıntı:** Pasaportun çalıntısına dair şahsın şahsen/yasal temsilcisinin beyanı, dış temsilciliklerin bildirim ya da emniyet birimlerince düzenlenmiş tutanağın ibraz edilmesi üzerine bu seçenek kullanılacaktır.

3) **Gasp:** Pasaportun gasp edildiğine dair şahsın şahsen/yasal temsilcisinin beyanı, dış temsilciliklerin bildirim ya da emniyet birimlerince düzenlenmiş tutanağın ibraz edilmesi üzerine bu seçenek kullanılacaktır.

4) **Buluntu:** Herhangi bir yerde bulunup başvuru merkezine teslim edilen pasaportlar için bu seçenek kullanılacaktır.

5) **Adli karar:** Adli birimlerce bildirim yapılması durumunda bu seçenek kullanılacaktır.

6) **İdari karar:** İdari soruşturma yürüten birimlerce bildirim yapılması, gerçeğe aykırılığın ya da evrakta sahteciliğin tespit edilmesi durumunda bu seçenek kullanılacaktır.

8) **Muvafakatname:** Eş ve/veya çocuklarının ya da kısıtlıların pasaportlarının iptal edilmesine dair hak sahibinin veya ebeveynin ya da yasal temsilcisinin şahsen beyanda bulunması veya mahkemelerce bildirimde bulunulması durumunda bu seçenek kullanılacaktır.

9) **Adli emanette:** Adli makamlarca el konulan sadece sistem üzerinde iptal edilecek pasaportlar için bu seçenek kullanılacaktır.

10) **Muhafazada:** Başvuru merkezinde muhafaza altına alınacak ve sadece sistem üzerinde geçici iptal edilecek pasaportlar için bu seçenek kullanılacaktır.

11) **Yenileme:** Yeni pasaport başvurusunda bulunulması durumunda bu seçenek kullanılacaktır.

12) **Kurumunda muhafaza:** Kurumlarında muhafaza edildiği resmi yazı ile bildirilen ve geçerlilik süresi devam eden hizmet damgalı pasaportlarda bu seçenek kullanılacaktır.

13) **Hatalı üretim:** Teslim alınan pasaport üzerinde hata olduğunun başvuru sahibince bildirilmesi, hatanın başvuru sahibinden kaynaklanmaması ve bu durumun başvuru merkezince teyit edilmesi durumunda bu seçenek kullanılacaktır.

14) **Hak sahipliğinin yitirilmesi:** Hususi veya hizmet damgalı pasaport hak sahipliğinin sona ermiş olduğunun tespit edilmesi ya da başvuru merkezlerine bildirilmesi durumunda bu seçenek kullanılacaktır.

15) **Posta iadesi:** Hamiline teslim alınmadığı için başvuru merkezinde muhafaza altına alınan pasaportlar için bu seçenek kullanılacaktır.

16) **Geçici pasaport:** Dış temsilcilikler tarafından verilen geçici pasaportların iptal edilmesi durumunda bu seçenek kullanılacaktır.

17) **Kişi talebi:** Pasaportun iptal edilmesine yönelik hamiline şahsen talepte bulunulması durumunda bu seçenek kullanılacaktır.

Pasaportlarda düzenleme süreleri

MADDE 10- (1) Hususi damgalı pasaportlar:

a) Hak sahiplerine, 6 aydan az olmamak üzere kanunda belirtilen sınırlamalar, esas ve usuller dikkate alınarak en çok 5 yıl süre ile düzenlenecektir.

b) İl ve ilçe belediye başkanlarına görevleri süresince,

c) Yıllık ortalama ihracat değerlerine göre yapılan sınıflandırmada; son üç yılda yıllık ortalama ihracat tutarı Bakanlar Kurulunun belirleyeceği değerin üzerinde olan firma yetkililerine, Kanunda ve Bakanlar Kurulunca belirlenen esaslara göre iki yıl süreyle hususi damgalı pasaport verilecektir.

ç) Hak sahibinin ergin olmayan çocuklarına aşağıdaki esaslar çerçevesinde hususi damgalı pasaport verilecektir.

Buna göre;

1) Herhangi bir şarta bağlı kalmaksızın 18 yaşının tamamlanması dikkate alınarak hesaplanacak süre kadar hususi damgalı pasaport verilecektir.

2) 18 yaşının tamamlanmasına 6 aydan az kalanlara 6 ay süreli pasaport verilecektir.

d) Hak sahibinin evli bulunmayan, iş sahibi olmayan ve öğrenimi devam eden çocuklarına aşağıdaki esaslar çerçevesinde hususi damgalı pasaport verilecektir.

Buna göre;

1) Ergin olmayan çocuklarına 18 yaşının tamamlanmasına bir gün kalsa dahi 5 yıl süreli pasaport verilecektir.

2) Ergin olan çocuklarına 25 yaşının tamamlanmasına kadar yaşı dikkate alınarak hesaplanacak süre kadar pasaport verilecektir.

e) Hak sahibinin evli bulunmayan, iş sahibi olmayan bedensel, zihinsel veya ruhsal engellerinden en az biri nedeniyle sürekli bakıma muhtaç durumda olduğu resmi sağlık kurumlarının düzenlediği sağlık kurulu raporu ile belgelenen çocuklarına yaşı dikkate alınmaksızın 5 yıl süreli hususi damgalı pasaport verilecektir.

(3) Hizmet damgalı pasaportlar:

a) Hak sahibine, yurtdışındaki görevlendirmenin başladığı ve bittiği günler arasında 6 aydan az olmamak ve 5 seneyi geçmemek üzere görevinin müddetine göre tespit edilecek süre için geçerli olmak üzere düzenlenecektir.

b) Hak sahibinin ergin olmayan çocuklarına;

1) Herhangi bir şarta bağlı kalmaksızın 18 yaşının tamamlanması dikkate alınarak hak sahibi kişinin pasaportu ile aynı süreli,

2) 18 yaşının tamamlanmasına 6 aydan az kalanlara 6 ay süreli,

hizmet damgalı pasaport verilecektir.

c) Hak sahibinin evli bulunmayan, iş sahibi olmayan ve öğrenimi devam eden çocuklarından;

1) Ergin olmayan çocuklarına 18 yaşının tamamlanmasına bir gün kalsa dahi hak sahibi kişinin pasaportu ile aynı süreli,

2) Ergin olan çocuklarına 25 yaşının tamamlanmasına kadar hak sahibi kişinin pasaportunun geçerlilik süresi dikkate alınarak hesaplanacak süre kadar,

pasaport verilecektir.

ç) Hak sahibinin eşine, evli bulunmayan, iş sahibi olmayan bedensel, zihinsel veya ruhsal engellerinden en az biri nedeniyle sürekli bakıma muhtaç durumda olduğu resmi sağlık kurumlarının düzenlediği sağlık kurulu raporu ile belgelenen çocuklarına **yaşı dikkate alınmaksızın** hak sahibi kişinin pasaportu ile aynı süre geçerli hizmet damgalı pasaport verilecektir.

d) Hak sahibinin eş veya çocuklarına daha sonra pasaport talep etmeleri halinde gidilecek ülkenin vize rejimi ve hak sahibinin görev süresi dikkate alınarak pasaport verilebilecektir.

e) Göreve giden şahısların dönüşlerinde de, yolculuk sırasında olabilecek gecikmeler ve ülkeye varış zamanları göz önüne alındığında görev bitim tarihinden itibaren beş gün eklenerek tanzim edilecek, geçerlik süresinin son bulunduğu tarihe eklenecek beş günlük süre bütün görevlendirmeler için aynı şekilde uygulanacak, ancak eklenen süreler Kanunda belirlenen maksimum süreyi aşamayacaktır.

f) Görevlendirme yapılan ülkede vize uygulanmıyor ise görevin başlama tarihinden 20 gün öncesinden, vize uygulanıyor ise görevin başlama tarihinden 60 gün öncesinden başvuru alınmasına dikkat edilecektir.

(4) Umuma mahsus pasaportlar:

a) Kanunda yazılı istisnalar saklı kalmak ve en az 6 ay olmak üzere, 1 yıllık, 2 yıllık, 3 yıllık, 4-10 yıllık olarak düzenlenebilecek, başvuru tarihi itibarıyla 18 yaşını tamamlamamış olanlara 18 yaşını doldurmasına 1 gün kalsa dahi en çok 5 yıl; 18 yaşından büyükler için en fazla 10 yıl pasaport tanzim edilebilecektir.

b) Umuma mahsus pasaport sahiplerince bu pasaportunun süresi dolmadan yapılacak yenileme taleplerinde aynı pasaport türüyle sınırlı olmak üzere kalan süreler yeni alacağı umuma mahsus pasaportuna aktarılacak, ancak aktarılan süreyle birlikte pasaportun önceki kullanım sürelerinin toplamı on yılı aşmayacaktır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Pasaport Türleri ve Pasaport Vermeye Yetkili Makamlar

Pasaport ve pasaport yerine geçerli belgeler

MADDE 11 – (1) Türkiye Cumhuriyeti namına verilecek pasaport ve pasaport yerine geçerli belgeler şunlardır:

a) Pasaport türleri:

- 1) Diplomatik pasaport.
- 2) Hususi damgalı pasaport.
- 3) Hizmet damgalı pasaport.
- 4) Umuma mahsus pasaport.
- 5) Yabancılara mahsus pasaport.

b) Pasaport yerine geçerli belgeler:

- 1) Pasavanlar, idari mektuplar ve hudut geçiş belgeleri.
- 2) Gemiadamı cüzdanları, demiryolu ve hava ulaşım araçları memur ve mürettebatına verilen belgeler.
- 3) Seyahat belgesi ve benzeri belgeler.

Pasaport vermeye yetkili makamlar

MADDE 12 – (1) Diplomatik pasaportlarla ilgili müracaat işlemleri Dışişleri Bakanlığı ve dış temsilcilikler tarafından yürütülmektedir.

(2) Hususi, hizmet ve umuma mahsus pasaportlar İçişleri Bakanlığı adına valiliklerce verilecek, Valiler bu yetkilerini vali yardımcılara, kaymakamlara, il veya ilçe birimlerine devredebileceklerdir.

(3) Hususi ve hizmet pasaportlarının müracaat işlemleri, yurt içinde sadece il nüfus ve vatandaşlık müdürlüklerince, yurt dışında ise İçişleri Bakanlığı muvafakati ve Dışişleri Bakanlığının talimatı ile dış temsilciliklerce yapılacaktır.

(4) Umuma mahsus pasaportların başvuru işlemleri yurt içinde il birimlerince, yurt dışında ise dış temsilciliklerce yapılacaktır.

(5) Yabancılara mahsus pasaportu; Kanunda belirtilen şartları taşıyanlara, İçişleri Bakanlığı adına illerde Valilikler, yurt dışında ise İçişleri Bakanlığının talebi veya onay vermesi üzerine Dışişleri Bakanlığınca verilecek talimata istinaden, dış temsilcilikler vereceklerdir.

(6) Pasavan ve idari mektup, antlaşmalarla tespit edilen hudut bölgesi içerisinde oturan Türk vatandaşlarına karşı taraf hudut bölgesi içerisinde meydana gelen acil ve zorunlu işlerini takip edebilmek için hudut komisyonlarının belirlediği sürelerle göre hudut makamları tarafından düzenlenir.

a) Hudut geçiş belgesi, hudut makamlarının hududa ilişkin konularda görüşmek üzere karşı taraf topraklarına geçmelerini sağlamak üzere belirli sürelerde düzenlenir.

b) Hudut makamlarınca verilen idari mektup, pasavan ve hudut geçiş belgeleri ile ilgili usul ve esaslar, Kanununun 19 uncu maddesi uyarınca İçişleri ve Dışişleri Bakanlıkları tarafından belirlenir.

(7) Gemi adamı cüzdanı Deniz ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğünce, uçak mürettebatı belgesi Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünce düzenlenecektir.

(8) Geçerli pasaportları olmayan veya buldukları ülke makamlarınca hakkında sınır dışı kararı verilen kişinin yurda dönüşünü teminen, Kanuna uygun olarak, Seyahat Belgesi ve benzeri belgeler dış temsilcilikler tarafından yapılacak değerlendirmeye göre düzenlenecektir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Pasaport Başvurusu, Teslimi ve Kontrol Süreçleri

Pasaport sahibinin yükümlülükleri

MADDE 13- (1) Pasaport sahibi;

a) Pasaportunu teslim aldığı anda kontrol etmek ve kimlik bilgilerine ilişkin maddi hata bulunması halinde pasaportunu iade etmekle,

b) Pasaportunu uygun kullanmak ve muhafaza etmekle,

c) Pasaportun kaybedilmesi, çalınması ya da gasp edilmesi halinde ise durumu başvuru merkezlerine; yurt dışında ise dış temsilciliklerden birisine şahsen bildirmekle,

ç) Hizmet damgalı pasaport alanlar görev bitiminde kurumuna teslim etmekle,

d) Hususi damgalı pasaport alan firma yetkilileri, hususi damgalı pasaport alabilme şartlarından herhangi birini taşımadığının sonradan anlaşıldığı veya pasaportun geçerlilik süresi içerisinde bu şartlardan herhangi birini kaybettiği tarihi izleyen 15 gün içerisinde hususi damgalı pasaportlarını iade etmekle,

yükümlü olup bu kapsamda başvuru memurlarınca gerekli bilgilendirmeler yapılacaktır.

Kurumların yükümlülüklerine ilişkin olarak nüfus müdürlüklerince dikkat edilecek hususlar:

MADDE 14-(1) (Değişik 13.05.2019 tarihli ve 64780 sayılı yazı) Talep formlarındaki bilgilerin doğruluğundan formu tasdik eden makamlar sorumlu olacağından 5070 sayılı elektronik imza kanununun 5 inci maddesi doğrultusunda çalışanlar için düzenlenen hususi ve hizmet damgalı pasaport talep formlarında elektronik imzalı belge kabul edilmeyecek olup, emeklilik veya çekilme nedenleri ile görevlerinden ayrılmış olanlardan istenilen kadro durumlarını gösterir belgelerde ise elektronik veya ıslak imzalı belgeler kabul edilecektir. Talep formlarını imzalamaya yetkili kılınan kişilerce ıslak imzalı ve mühürlü olarak gönderilip gönderilmediğine dikkat edilecektir.

(2) Hususi ve hizmet damgalı pasaport talep formu ve belgelerini imzalamaya yetkili kılınan kişilerin imza sirkülerinin birer yıllık dönemler halinde her yılın 1 Ocak tarihine kadar, talep formunu imzalamaya yetkili kılınan kişilerin değişmesi halinde yetkili kılınan kişilerin imza sirkülerinin aynı gün kurumun bulunduğu yer il nüfus ve vatandaşlık müdürlüğünde olacak şekilde gönderilmesi sağlanacak, gönderilen imza sirküleri taranıp sisteme kaydedilecektir.

(3) Hususi veya hizmet damgalı pasaport hak sahipliğinin sona ermiş olması durumunda kurum tarafından il nüfus ve vatandaşlık müdürlüğüne bildirilen pasaport geçersiz hale getirilecektir.

(4) Görev dönüşünde ilgili kurumu tarafından teslim alınan ve geçerliliği devam eden hizmet damgalı pasaportun resmi yazı ile il nüfus ve vatandaşlık müdürlüğüne bildirilmesi halinde **“Kurumunda Muhafaza”** seçeneği ile sadece sistem üzerinden iptal edilmesi sağlanacaktır.

(5) Hizmet damgalı pasaportun süresi olsa dahi daha sonra farklı bir göreve gidişte talep formunun kurumunca tekrar tanzim edilmesine, pasaport hamilinin geçerli olan pasaportu, kimliği ve kurumunca tanzim edilen talep formu ile birlikte ilgili başvuru merkezine başvurmasına dikkat edilecektir.

(6) 18 inci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca iade edilen pasaportların firma tarafından derhal formu onaylayan bölge müdürlüğüne, bölge müdürlüğünce de pasaportu veren başvuru merkezine bildirilmesi gerektiğine dair uyarılar yapılacak, iade edilen pasaport iptal edilecektir.

(7) Kurumlar;

a) Kurumlarına teslim edilen ve kurum tarafından muhafaza altına alınan hizmet pasaportlarının geçerlilik sürelerinin veya hak sahipliğinin sona ermesi durumunda iptal edilmek üzere başvuru merkezine gönderilmesi gerektiğine,

b) Adlarına görev süresinden daha uzun süreli hizmet damgalı pasaport düzenlenen görevli, eş ve çocuklarının görevle ilgili seyahatini tamamlamasını takiben, geçerliliği devam eden hizmet

damgalı pasaportlarının birimlerinde muhafaza edileceğine, hizmet damgalı pasaportun özel seyahatlerde kullanılması halinde şahıs ve pasaportu kullandıran kurumun sorumlu tutulacağına,

c) Milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyeliği veya iltisakı ya da bunlarla irtibatı nedeniyle haklarında idari işlem tesis edilenler ile aynı gerekçeyle haklarında suç soruşturması veya kovuşturması yürütülenlerin, işlemi yapan kurum ve kuruluşlarca ilgili pasaport birimine derhal bildirilmesi gerektiğine, dair bilgilendirilecektir.

Pasaport verilmesi yasak olan haller

MADDE 15 - (1) Yurt dışına çıkmaları; mahkemelerce yasaklananlara, memleketten ayrılmalarında genel güvenlik bakımından mahzur bulunduğu İçişleri Bakanlığınca tespit edilenlere ve terör örgütlerine aidiyeti, iltisakı veya irtibatı belirlenen yurtdışındaki her türlü eğitim, öğretim ve sağlık kuruluşları ile vakıf, dernek veya şirketlerin kurucu ve yöneticisi olduğu veya bu yerlerde çalıştığı İçişleri Bakanlığınca tespit edilenlere, tutuklulara ve hükümlülere pasaport veya seyahat vesikası verilmeyecektir.

(2) Millî güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyeliği veya iltisakı ya da bunlarla irtibatı nedeniyle haklarında idari işlem tesis edilenler ile aynı gerekçeyle haklarında suç soruşturması veya kovuşturması yürütülenler, işlemi yapan kurum ve kuruluşlarca ilgili pasaport birimine derhal bildirilir. Bu bildirim üzerine ilgili pasaport birimlerince pasaportlar iptal edilebilir. İlgili pasaport birimine isimleri bildirilen kişilerin eşlerine ait pasaportlar da genel güvenlik açısından mahzurlu görülmesi halinde aynı tarihte iptal edilebilir.

(3) Emeklilik veya çekilme sebepleri dışında devlet memuriyetinden veya meslekten çıkarılma cezası ile cezalandırılanlara ve bu kişinin hakkından dolayı eş ve çocuklarına hususi damgalı pasaport düzenlenmeyecek, başkaca engel bir durumları bulunmadığı takdirde umuma mahsus pasaport tanzim edilebilecektir.

Pasaport başvurusu için gerekli belgeler

MADDE 16 – (1) Hususi, hizmet damgalı ve umuma mahsus pasaport almak amacıyla herhangi biri için başvuruda bulunan kişilerden durumuna göre aşağıdaki belgeleri ibraz etmeleri istenecektir:

- a) T.C. kimlik kartı veya geçici kimlik belgesi.
- b) Biyometrik fotoğraf.
- c) Öğrenci belgesi (Hususi, hizmet damgalı ve harçsız umuma mahsus pasaport başvurularında talep edilecektir).

ç) (Değişik 11.05.2023 tarihli ve 473214 sayılı yazı) Daha önce alınmış, sistem üzerinden iptal edilmemiş pasaportlar.

d) Umuma mahsus pasaportlar için harç bedeli ödendi makbuzu ve değerli kâğıt bedeli; hususi ve hizmet damgalı pasaportlar için değerli kâğıt bedeli ödendi dekontu veya makbuzu.

e) Ergin olmayanlar veya kısıtlılar için veli, vasi veya kayyum kararı ve muvafakat belgesi.

f) Parmak izi (başvuru merkezlerine parmak izi vermeyen ya da doğrulaması yapılmayan kişilerin başvuruları alınmaz).

g) Sağlık kurulu raporu (hususî ve hizmet damgalı pasaport hak sahibinin çocukları için sürekli bakıma muhtaç” ibareli sağlık kurulu raporu, “Ağır engelli” ibareli veya engel oranı “%50 ve üzeri süresiz geçerliliği olan” sağlık kurulu raporunun ibraz edilmesi halinde)

ğ) Talep formu (Hususi veya hizmet damgalı pasaport müracaatlarında).

(2) Başvuruda bulunan kişilerden durumuna göre istenecek ve yukarıda sayılan belgelerin kabulünde dikkat edilecek esaslar aşağıda maddeler halinde açıklanmıştır.

Buna göre;

a) Geçerli nüfus cüzdanı, T.C. kimlik kartı veya geçici kimlik belgesi: Bu belgelerin aslı istenecektir.

b) Biyometrik fotoğraf:

1) Pasaportlarda kullanılacak fotoğrafın kişinin son halini göstermesi bakımından son altı ay içinde ICAO standartlarında çekilmiş ve biyometrik olmasına dikkat edilecek, kişinin pasaport başvurusunda ibraz ettiği fotoğraf başvuru formuna ilâştirildikten sonra taranarak sisteme kaydedilecektir. Fotokopi veya bilgisayarda çoğaltılan ve biyometrik olmayan fotoğraflar kabul edilmeyecek, her yaş grubundaki kişilerin pasaportu fotoğraflı olarak düzenlenecektir.

Biyometrik fotoğraf kontrolünde aşağıdaki görsellere göre değerlendirme yapılacak, kabul veya reddedilecektir.

a. Yüz ve saç modeli fotoğraf üzerinde ortalanmış olarak tamamen görünür olmalıdır. Kontrast iyi ayarlanmalı, ayrıntılar yeterince keskin ve net olmalıdır. Yüz kısmının yüksekliği 32 mm ile 36 mm arasında olmalı ve fotoğrafın %70 ile %80’ini kapsamalıdır.

b. Fotoğrafta lekeler ve bükülmeler olmamalı, renkler nötr olmalı ve fotoğraf yüzün doğal renklerini yansıtmalıdır.

c. Fotoğraf çekilirken doğrudan kameraya bakılmalı, gözler net ve açık olarak görünmeli, saçlar gözleri kapatmamalıdır.

ç. Baş dik konumda olmalı ve herhangi bir yöne dönük olmamalı, yüzde gülme vb. ifadeler yer almamalı, ağız kapalı olarak görünmelidir. Çene ucundan saçların başladığı bölgeye kadar sağ ve sol yüz hatları tamamen görünür olmalıdır.

d. Fotoğrafın fonu desensiz ve gölgesiz olmalı, açık renk saçlarda orta tonda bir gri, koyu renk saçlarda ise tercihen beyaz olmalıdır.

e. Işık yüze eşit ölçüde yansıtılmalı, fotoğrafta yansıma, gölge ve "kırmızı-göz" bulunmamalıdır.

f. Gözler net bir şekilde görünmeli, gözlük camı üzerinde yansımalar bulunmamalı, renkli cam veya güneş gözlüğü kullanılmamalı, gözlük camı çerçevesi gözleri kapatmamalıdır.

g. Kişinin zorunlu olarak kullandığı gözlük vb. aksesuarlar dışında fotoğrafta şapka, başlık, pipo, vb. nesnelere bulunmamalıdır.

ğ. Başörtülü fotoğraflarda yüz çene ucundan alına kadar görünür olmalı, yüzün üzerinde gölgeler oluşmamalı, başörtüsü rengi fon renginden farklı olmalıdır.

h. Küçük çocukların fotoğraflarında başka kişi veya nesnelere bulunmamalı ayrıca yukarıdaki diğer hususlar geçerlidir.

c) Öğrenci belgesi:

1) Yurt içinde öğrenimine devam edenler için öğrenci belgesi:

a) Öğrenim görülen kurumlardan getirilen ıslak imzalı, e-imzalı veya e-devlet kapısı üzerinden alınan 60 günü geçmemiş öğrenci belgeleri hususi, hizmet damgalı ve harçsız umuma mahsus pasaport başvurularında kabul edilecektir.

b) Anaokulu, aday çırak, çırak öğrenciler, açık lise öğrencileri de dâhil olmak üzere yükseköğretim kurumlarında örgün, ikinci öğretim, açık öğretim ve uzaktan öğretim kapsamında ön lisans, lisans, lisansüstü düzeyde eğitim görmekte olan ve kayıtlı öğrenci olarak Yüksek Öğretim Sistemi veri tabanında aktif olarak yer alan ergin olmayan öğrencilere 5 yıl süreli, ergin olan öğrencilere ise 25 yaşının ikmaline kadar geçerli harçsız umuma mahsus pasaport düzenlenecektir.

c) Bu durumdaki öğrencilerden, 25 yaşını dolduracağı tarihten daha ileri tarihlere kadar geçerli pasaport talep edenler, 25 yaşın doldurulacağı tarihten sonraki kısım için harç bedeli ödemeleri durumunda on yılı geçmeyecek şekilde 5 yıldan daha uzun süreli pasaport alabilecektir.

ç) Yüksek Öğretim kurumlarında öğrenimine devam eden öğrencilerin yurtdışında spor, gezi, kültürel, ticari ve sosyal bir menfaat için yapacakları seyahatlerde, öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumlarından (Rektörlük, Dekanlık, Meslek Yüksek Okulu) alacakları harçsız pasaport sürelerini belirtir öğrenci belgelerini vergi dairelerinden ya da malmüdürlüklerinden onaylatmaları halinde herhangi bir yaş sınırı olmaksızın umuma mahsus harçsız pasaport düzenlenecek, vergi dairelerince ya da malmüdürlüklerince süre belirtilmemiş ise iki yıl süreli harçsız umuma mahsus pasaport tanzim edilecektir.

2) Yurt dışında öğrenim göreceklek veya görenlerin yurt içinden pasaport talep etmesi durumunda öğrenci belgesi:

a) Öğrenim görülen kurumdan alınan öğrenci belgelerinin apostil edilmiş/dış temsilcilikçe onaylanmış aslının yeminli tercüman tarafından yapılmış noter onaylı Türkçe tercümesi ile T.C. Büyükelçilik/Başkonsolosluk, Eğitim Müşavirlikleri/Ataşelikleri tarafından verilen öğrenci olduğunu belirten belge, hususi veya hizmet damgalı pasaport başvurularında ve yaş sınırı

olmaksızın umuma mahsus harçsız pasaport başvurularında öğrenci belgesi olarak kabul edilecektir.

b) Hususi veya hizmet damgalı pasaport hak sahibinin ergin çocuklarından uygun şartları taşıyan ve Yüksek Öğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzunda yer alan yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarına yerleştirilenlerden kayıt yaptıracaklar adına düzenlenmiş sonuç belgesi öğrenci belgesi olarak kabul edilecek, bu durumda olanların sonuç belgelerini vergi dairelerinden ya da Malmüdürlüklerinden onaylatmaları halinde herhangi bir yaş sınırı olmaksızın harçsız umuma mahsus pasaport düzenlenecek, vergi dairelerince ya da malmüdürlüklerince süre belirtilmemişse iki yıl süreli harçsız umuma mahsus pasaport tanzim edilecektir.

c) Hususi ve hizmet damgalı pasaport hak sahibinin ergin çocuklarından uygun şartları taşıyan ve yurt dışındaki Yüksek Öğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzunda yer almayan yükseköğretim kurumlarına kabul edildiklerine dair belgelerin apostil edilmiş aslının yeminli tercüman tarafından yapılmış noter onaylı Türkçe tercümesi öğrenci belgesi olarak kabul edilecek, bu kapsama giren yurtdışındaki okullardan yabancı dil yeterliliği sağlanması halinde kabul edilmesi gibi şartlı kabul edilenlerin şartın gerçekleşmesi ile kesin kabulün yapıldığını gösterir belgeler öğrenci belgesi olarak kabul edilecektir. Bu durumda olanların belgelerini vergi dairelerinden ya da malmüdürlüklerinden onaylatmaları halinde herhangi bir yaş sınırı olmaksızın harçsız umuma mahsus pasaport düzenlenecek vergi dairelerince ya da malmüdürlüklerince süre belirtilmemişse iki yıl süreli harçsız umuma mahsus pasaport tanzim edilecektir.

3) Öğrenci belgelerinde kabul edilmeyecek haller:

a) Hak sahiplerinin ergin çocuklarından yurt içinde herhangi bir okula kabul edildiklerine veya yükseköğretim sınavlarına girip ve herhangi bir yükseköğretim kurumuna kayıt yaptırmayı hak ettiklerine dair getirecekleri “Kazandı” veya “Kabul” belgeleri,

b) Resmi veya özel kurumlarca açılan her türlü kurs, seminer, sertifika programlarına devam edenlerin ibraz edecekleri belgeleri,

c) **(Değişik 04.09.2018 tarihli ve 105786 sayılı yazı)** Açık Öğretim Fakülteleri, Açık Lise ve Açık Ortaokulunda aktif öğrenci olmayanların öğrenci belgeleri,

ç) Resmi veya özel kreş/bakım evlerinden getirilen öğrenci belgeleri,

d) **(MÜLGA - 06.12.2021 tarihli ve 159386 sayılı yazı)**

e) Öğrenimini dondurmuş kişilerce ibraz edilen belgeler,

pasaport başvurularında öğrenci belgesi olarak kabul edilmeyecektir.

ç) **(Değişik 11.05.2023 tarihli ve 473214 sayılı yazı)** Daha önce alınan sistem üzerinden iptal edilmemiş pasaportlar: Daha önce alınan sistem üzerinden iptal edilmemiş pasaportlar ibraz edilir, ibraz edilen bu pasaportların iptal işlemleri 9 uncu maddenin dördüncü fıkrasına göre gerçekleştirilir. İkinci bir geçerli pasaport talep edilmesi halinde mevcut geçerli pasaportun ibraz edilmesi şartı aranmaz.

d) Umuma mahsus pasaportlar için harç bedeli ödendi makbuzu ve değerli kâğıt bedeli; hususi ve hizmet damgalı pasaportlar için değerli kâğıt bedeli ödendi dekontu veya makbuzu:

1) Pasaport harç veya değerli kâğıt bedell hamillerince anlaşmalı bankalar veya vergi dairesi veznelere yatırılacak, pasaport sisteminde harç veya değerli kâğıt bedelinin yatırıldığına görülmesi halinde ilgiliden dekont veya makbuz alınmayacaktır.

2) Sistemde oluşabilecek kesintilerden dolayı 2 saatten daha fazla sürede ödeme bilgisinin gelmemesi veya eksik ya da fazla ödeme yapılması durumlarında pasaport harç veya değerli kâğıt bedelinin anlaşmalı bankalar veya vergi dairesi veznelere yatırıldığına dair dekont veya makbuzun aslı istenecektir.

Ödeme dekont veya makbuzunda;

a) Pasaport başvurusu yapan bireyin T.C. kimlik numarası, adı soyadı ve talep edilen pasaport türüne uygun ödeme tutar bilgisinin yer almasına dikkat edilecektir.

b) Dekont veya makbuzun üzerinde tahsil edilmiştir kaşesi ve tahsilatı yapan görevlinin ıslak imzası aranacaktır.

c) Dekont veya makbuz üzerindeki ilgili alanlar sisteme girilerek kaydedilecektir.

ç) İşleme alınmış dekont veya makbuzun tekrar kullanılmasını önlemek amacıyla üzerine “İŞLEM GÖRMÜŞTÜR” ibaresi eklenecektir.

e) Ergin olmayanlar veya kısıtlılar için veli, vasi veya kayyum kararı ve muvafakat belgesi:

1) Ergin olmayan çocuklar için anne ve babanın her ikisinin ya da yasal temsilcisinin, başvuru merkezlerine gelerek başvuru anında düzenlenecek başvuru formundaki muvafakat alanını imzalamaları gerekmektedir. Anne veya babanın başvuru sırasında hazır bulunmasını engelleyecek özel durumlarda, hazır bulunmayan kişi için noterden düzenlenmiş muvafakatname kabul edilecektir.

2) Yasal temsilcinin başvuru sırasında hazır bulunmasını engelleyecek özel durumlarda, yasal temsilci için noterden muvafakatname ve başvuru işlemini yürütecek kişi için vekâletname ibraz edilmesi halinde işlem tesis edilecektir.

3) Anne ve babanın boşanmış olması durumunda, velayet sahibi ebeveynin muvafakati aranacaktır.

4) Anne ve babanın boşanma davasının devam sürecinde kesinleşme şerhi aranmaksızın mahkemece verilen ara karara göre işlem yapılacaktır.

5) Anne ve baba evli değilse; velayet sahibi olan annenin muvafakati aranacaktır.

6) Anne veya babadan biri yabancı uyruklu ise yabancı uyruklu ebeveynin noterlerce

düzenlenecek muvafakati aranacaktır.

7) Evli durumda olan ebeveynlerinden birisinin cezaevinde hükümlü olduğuna dair yazılı belgenin ibraz edilmesi halinde diğer ebeveynin muvafakati doğrultusunda işlem tesis edilecektir.

8) Hükümlü olmayıp sadece cezaevinde tutuklu bulunan ebeveynin noterce tanzim edilmiş veya cezaevi müdürlüğü tarafından imzalanmış ve cezaevinin bağlı bulunduğu Cezaevi Savcılığı tarafından onaylanmış muvafakati aranacaktır.

9) Lahey Sözleşmesine taraf ülkelerdeki Türk kamu düzenine açıkça aykırı olduğu değerlendirilmeyen yabancı mahkeme kararının noter onaylı yeminli tercümesiyle başvurulması halinde Türk Mahkemelerince tenfiz kararı aranmadan velayeti verilen ebeveynin muvafakati aranacak, sözleşme kapsamında bulunmayan ülkelerde ise verilen kararların Türk Mahkemelerince veya yetkili idarece tenfiz edilmesi halinde işlem tesis edilecektir.

10) Koruma altına alınan ergin olmayan çocukların pasaport taleplerinde mahkemece belirlenen yasal temsilcinin muvafakati aranacaktır.

11) Yabancı ülke veya Türk Mahkemelerince verilen kesinleşmiş mahkeme kararları ile boşanmaları kesinleşmiş ancak müşterek çocukları hakkında velayetin kime verildiği belli olmayan kararlarda anne ve babanın her ikisinin muvafakati aranacaktır.

12) Emekli/Müstafi hak sahibinin eş ve çocukları hususi damgalı pasaport talebinde bulunuyor ise hak sahibinin başvuru esnasında şahsen veya noterce tanzim edilen 18 yaşından küçükler için muvafakati ve vekâleti, 18 yaşından büyükler için de sadece vekâleti aranacaktır. Emekli/Müstafi hak sahibinin vefatı halinde ergin olan çocukları için muvafakat aranmayacak, ergin olmayan çocukları için ise sağ olan ebeveynin ya da yasal temsilcinin muvafakati aranacaktır.

13) Hak sahibi, ebeveynler ya da yasal temsilciler yurtdışında bulunuyorken ergin olmayanlar ya da kısıtlılar tarafından umuma mahsus pasaport, eş ve/veya çocukları tarafından hususi veya hizmet damgalı pasaport yurt içinden talep ediliyor ise;

a) Dış Temsilcilikçe onaylanmış muvafakatname veya vekâletnamenin, başvurunun alınacağı başvuru merkezinin e-postasına ya da faksına ilgili Dış Temsilcilikçe gönderilmesi,

b) Bulunduğu ülke noterlerince düzenlenen muvafakatname veya vekâletnamenin apostil edilmiş aslının yeminli tercüman tarafından yapılmış noter onaylı Türkçe tercümesinin ibraz edilmesi,

halinde başvuru alınacaktır.

14) Başvuru sahibi için birden fazla vasi atanması durumunda vesayet kararında aksi belirtilmedikçe her iki vasinin de muvafakati aranacaktır.

15) **(MÜLGA – 04.11.2022 tarihli ve 357744 sayılı yazı)**

f) Parmak izi:

1) Başvuru merkezlerinde, yedi yaşını tamamlamış her bireyden; "2+4+4" formatında düz basım ve her bir parmak tek tek çevrilerek on parmak olarak alınacaktır.

2) Parmak izi alımında aşağıdaki esaslara dikkat edilecektir:

a) Parmak izlerinin alımına ellerin başparmaklarının düz basımı ile başlanacak, başparmaklar düz alım için sensöre birlikte okutulacaktır. Daha sonra işaret, orta, yüzük ve serçe parmaklar olmak üzere kalan sağ el dört parmak ve sol el dört parmağın düz basımları ile devam edilecektir. Sağ ve sol ellerde kalan dört parmak sensöre birlikte okutulacaktır.

b) Düz basım parmak izi alımından sonra sağ ve sol el çevirmeli parmak izi alımı yapılacaktır. Alınma sırası;

- 1) Sağ başparmak,
- 2) Sağ işaret parmak,
- 3) Sağ orta parmak,
- 4) Sağ yüzük parmak,
- 5) Sağ serçe Parmak,
- 6) Sol başparmak,
- 7) Sol işaret parmak,
- 8) Sol orta parmak,
- 9) Sol yüzük parmak,
- 10) Sol serçe parmak,

şeklinde olacaktır.

c) Parmak izlerinin alımına engel durumlar kusur tanımı yapılarak belirlenecektir. Engelli, kopuk, gibi kusur tipleri sistemden seçilerek parmak izi alımının yapılması mümkün olmayan el ve/veya parmaklar alımdan muaf tutulacaktır. Bandajlı, sargılı ve alçılı gibi durumlarda başvuru sahibinden tıbbi müdahalede bulunduğu dair ilgili sağlık kuruluşundan belge getirmesi istenecektir.

ç) Ellerin herhangi birinde 5 (beş)'ten fazla parmak olması durumu uygulama üzerinden kayıt altına alınacaktır.

d) Parmak izi kaydı yapılırken parmaklar için belirlenen kalite eşiği sistem tarafından kontrol edilecektir. Her bir parmak için 3 (üç) kez deneme yapılabilecektir. 3 (üç) üncü deneme sonunda da belirlenen kalite eşiğinin altında kalan parmaklar "**PARMAK İZİ ALIMINA UYGUN DEĞİL**" şeklinde etiketlenerek kaydedilecektir.

Parmak izinin alıma uygun olmama nedenleri aşağıda belirtilmiştir:

- 1) Parmak derisi tahribata uğramış.
- 2) Yeteri kalitede ize sahip değil.

3) Parmak derisi pürüzlü vb.

e) Daha önce herhangi bir sebeple parmak izi alındığı sistemde kayıtlı olup doğrulama işleminden geçen kişilerden tekrar parmak izi alınmayacaktır.

f) 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 405'inci maddesinde belirtilen, akıl hastalığı veya akıl zayıflığı nedeniyle kısıtlananlardan imza ve biyometrik veri alınmayacaktır. Bu durum başvuru nedenlerinde kayıt altına alınacaktır. Anılan Kanunun 406'ncı maddesinde belirtilen savurganlık alkol veya uyuşturucu madde bağımlılığı, kötü yaşam tarzı, kötü yönetim üzerine kısıtlananların fotoğrafları, biyometrik verileri ve imzaları alınarak pasaportu yasal temsilcisine teslim edilecektir.

g) Yoğun bakım ya da koma halinde yatmakta iken yakınları tarafından yurt dışına tedavi veya başka bir amaçla götürülmek istenen vatandaşlarımızın durumları kısıtlı statüsünde değerlendirilerek, bu durumdaki vatandaşlarımıza pasaport düzenlenebilmesi için ilgili mahkemeden haklarında velayet/vesayet kararı alınan yasal temsilcisinin gerekli belgeleri ibraz etmeleri ile bahse konu vatandaşlarımızın parmak izi alınmadan pasaport başvuruları alınacaktır.

ğ) Başkasının yardımı olmadan tek başına gelemeyecek kadar hasta, engelli, makineye bağlı ya da yaşlılık vb. geçerli mazeretlerinden dolayı pasaport başvuru merkezine bizzat gelemeyecek durumda bulunan ve hukuki sorumluluğunun farkında olup, talepte bulunan vatandaşlarımızın pasaport başvuruları, başvuruya esas ibraz edilmesi gereken belgelere istinaden hazırlanacak pasaport başvuru belgesi ile görevlendirilen memur tarafından şahsın belirtmiş olduğu adreste yapılacak kimlik teyidine göre alınacaktır. Biyometrik verilerin alınamaması halinde durum kayıt altına alınacaktır.

g) Sağlık kurulu raporu: Ergin olsalar dahi yanlarında yaşayıp evli bulunmayan ve iş sahibi olmayan, aynı zamanda bedensel, zihinsel veya ruhsal engellerinden en az biri nedeniyle sürekli bakıma muhtaç durumda olduğu resmi sağlık kurumlarının düzenlediği;

1) "Sürekli bakıma muhtaç" ibareli sağlık kurulu raporu,

2) "Ağır engelli" ibareli veya engel oranı "%50 ve üzeri süresiz geçerliliği olan" sağlık kurulu raporunun ibraz edilmesi durumunda hak sahibinin çocuklarına hususi veya hizmet damgalı pasaport verilecektir.

ğ) Hususi veya hizmet damgalı pasaport talep formu:

1) Başvurularda, şekli ve muhtevası Genel Müdürlükçe belirlenen ve elektronik ortamda doldurulmuş matbu talep formları kabul edilecektir.

2) Bu formların çalışanlar için, eksiksiz olarak doldurulmuş olmasına, hak sahibi tarafından imzalanmış ve mensubu bulunduğu makamca imzalamaya yetkili kılınmış amir tarafından

onaylanmış olmasına dikkat edilecektir.

3) Hizmet damgalı pasaport talep formlarının, **Gün/Ay/Yıl** şeklinde görevin başlama ve bitiş tarihi açıkça belirtilen görev onayına istinaden düzenlenip düzenlenmediğine dikkat edilecektir.

4) Emekli veya çekilme nedeniyle hususi damgalı pasaport başvurusunda bulunan hak sahiplerinden bir defaya mahsus mensubu bulunduğu kurum tarafından düzenlenmiş unvanı ve kadro derecesini gösterir resmi belge getirmesi istenecek, tereddüt edilmesi halinde belge hak sahibinden yeniden talep edilecektir.

Başvuru işlemlerine ilişkin esaslar

MADDE 17- (1) Şahsen yapılmayan pasaport başvuruları yaş sınırına bakılmaksızın kabul edilmeyecektir.

(2) Başvuru sahipleri randevulu ya da randevusuz olarak başvuruda bulunabilecektir.

(3) Pasaport başvuru işlemlerinin yapılabilmesi için randevu saatinden 30 dakika sonrasına kadar başvuru sahiplerince sıramatikten sıra alınıp randevuları aktif hale getirilecek, belirlenen bu sürelerden sonra gelenlerin randevuları iptal edilecektir.

(4) Parmak izi alındıktan veya parmak izi doğrulaması yapıldıktan sonra hak ve/veya başvuru sahibinin T.C. kimlik numarasının başvuru yazılımının ilgili alanına girilmesiyle tahkikat sorgulamaları yapılacak, yapılan sistem araştırmasında vatandaşın, yurt dışına çıkış yasağı, arama-yakalama kaydı olanlar ile pasaport almasına engel teşkil eden durumu bulunanların pasaport başvurusu kabul edilmeyecektir.

(5) Başvuru memuru tarafından başvuru sahibinin teslim etmiş olduğu gerekli belgeleri, fotoğrafı ve imzası incelenerek uygunluğunun tespiti sonrasında taratılarak programa kaydedilecektir. Başvuru memuru tarafından gerekli diğer bilgiler de tamamlanarak başvuru sahibinin imzalaması için başvuru formu yazdırılacaktır. Başvuru formunun ilgili kısmı başvuru sahibince imzalandıktan sonra sisteme kaydedilecek, işlem tamamlandığında başvuru memurunca imzalanan başvuru sisteme kaydedilerek kontrol memuruna gönderilecektir.

(6) Kontrol memurunca yapılan tahkikat sorgulaması ve belgelerin incelenmesinden sonra başvuru imzalanacak ve onay amirine gönderilecektir. Onay amiri tarafından yapılan tahkikat sorgulaması ve belgelerin incelenmesinden sonra başvurular imzalanacak ve sistem üzerinden onaylamasını müteakip kişiselleştirilme merkezine gönderilecektir. Onay amiri tarafından kâğıt ortamında imzalanmayan başvurular kesinlikle elektronik ortamda onaylanmayacaktır.

(7) Kontrol memuru ve onay amirlerince onaylanmayan başvurular ret gerekçesinin belirtilmesi suretiyle tekrar başvuru alınmak üzere iptal edilecektir.

(8) Onay amirine ve onay amirine vekâlet edecek kişiye alınacak onay amirliği yetkisi için Vali onayı alınacak, sistem üzerindeki yetkilendirmeler ise nüfus müdürlerince ya da nüfus müdürlerinin yetki verdiği kişilerce yapılacaktır.

(9) Pasaport başvurusunda ibraz edilen belgelerin kontrol edilmesinde;

a) Başvuru sahibinin kimlik bilgileri ile sistemde bulunan bilgileri karşılaştırılacak, pasaport başvurusunda bulunanların fotoğrafı, imzası, talep edilen pasaport türüne göre belgeleri kontrol edilecektir.

b) Talep formunda bulunan isim ve imzalar, sistemde kayıtlı isim ve imzalar ile karşılaştırılacaktır.

c) Bilgi ve belgelerde eksiklik veya tutarsızlık, tahkikat sorgulamasının sonucunda pasaport alınmasına engel bir durum olduğunun tespit edilmesi halinde başvuru reddedilecektir.

(10) Başvuru sahibinden alınan belgelerin tamamı ve başvuru formu arşivlenmek üzere bir dosyada birleştirilecektir.

(11) Başvuru sahiplerinin başvuru formunu imzalamasında aşağıdaki hususlara dikkat edilecektir:

a) Başvuru sahibi başvuru formunu parmağının, elinin olmaması, okur-yazar olmaması gibi özründen dolayı imzalamıyor ise başvuru memuru tarafından “**imza atamıyor**” seçeneği işaretlenerek sisteme kaydedilecektir.

b) Başvuru sahibi 12 yaşından küçük ise imzası alınmayacak ve başvuru memuru tarafından ilgili alan işaretlenerek bu durum sisteme kaydedilecektir. 12 yaşından küçük olanların yerine yasal temsilcisi imza atacaktır.

İkinci pasaport talepleri

MADDE 18- (1) İki adet geçerli pasaporta ihtiyaç duyan ve her ikisini de taşımak isteyen vatandaşların mazeretlerini Kanuna aykırı olmamak koşuluyla yazılı olarak bir dilekçe ile beyan etmeleri halinde her iki pasaport da aşağıdaki esaslar çerçevesinde kendilerine verilebilecektir:

a) Hususi, hizmet damgalı veya umuma mahsus pasaport türlerinden hangisi bulunursa bulunsun vatandaşların talep etmesi halinde aynı türden ikinci pasaport verilebilecektir. Ayrıca Hususi veya Hizmet Damgalı Pasaportu bulunanlara talepleri halinde ikinci pasaport olarak sadece umuma mahsus pasaport verilebilecektir. Hususi damgalı pasaport sahipleri aynı zamanda ikinci pasaport olarak hizmet damgalı pasaportu, hizmet damgalı pasaport sahipleri de aynı zamanda ikinci pasaport olarak hususi pasaport alamayacaklar, ancak ebeveynleri veya eşinden dolayı hususi damgalı pasaport hamili kişiler geçerli ikinci pasaport olarak kendi haklarından dolayı hizmet damgalı pasaport alabileceklerdir.

Hizmet damgalı pasaport hamili kişilerin hususi pasaport talepleri halinde hizmet pasaportları fiziksel olarak ve sistem üzerinde iptal edilecektir.

b) Pasaport kişiselleştirme sistemleri üzerinde bir kişi hakkında birden fazla aktif başvuru bulunamaz. Bu itibarla, aktif başvuruya ait pasaportun teslim bilgisinin sisteme aktarılmasından sonra ikinci pasaport başvurusu alınacaktır.

c) Görev süresi sona ermiş ancak geçerliliği devam eden hizmet damgalı pasaport hamilinin umuma mahsus pasaport talebinde bulunması durumunda hizmet damgalı pasaportunun kurum tarafından muhafaza edildiğine dair belge getirmesi istenecektir.

ç) Pasaport hamillerinin iki farklı türden başka bir üçüncü tür pasaport talebi var ise bu talebi reddedilecektir.

d) **(Değişik 04.11.2022 tarihli ve 357744 sayılı yazı)** Havayolu şirketlerinin uçuş ekibi personeli haricinde, harçsız umuma mahsus pasaport düzenlenen kişilere mevcut harçsız pasaportunun süresi bitinceye kadar ikinci bir harçsız pasaport verilmeyecektir.

Arama-yakalama, tahdit ve şerh işlemleri

MADDE 19 - (1) Başvuru anında yapılan sorgulamalarda şahıslar adına konulmuş tahdit kararı ve/veya şerh kaydı görülmesi halinde pasaport verilmeyecek, başvuru işlemi sonlandırılacaktır. Varsa ibraz edilen geçerli pasaport geri alınacak ve sistemden **“muhafazada”** seçeneği ile iptal edilecektir. Ayrıca pasaport talebinin yerine getirilemeyeceği başvuru sahibine bildirilecektir.

(2) Tahdit kararları UYAP üzerinden sisteme otomatik olarak anlık aktarılacaktır.

a) UYAP üzerinden gelen tahdit kararı verilen kişilere ait geçerli pasaportlar **“Adli karar”** seçeneği kullanılarak sistem tarafından otomatik iptal edilecektir.

Buna göre;

1) Tahdit verilen kişilerin kendi hakkından dolayı eş ve çocuklarına almış oldukları geçerli hususi veya hizmet damgalı pasaportları da (a) bendi kapsamında iptal edilecek, ancak, Umuma Mahsus Pasaport talep etmeleri ve pasaport almalarına engel bir durumun bulunmaması halinde bu talepleri yerine getirilecektir.

2) Tahdit kararını alan mahkemenin bulunduğu il nüfus ve vatandaşlık müdürlüğünce iptal edilen pasaportların iade/teslim edilmesi gerektiğine dair kolluk birimlerine bildirim yapılacaktır.

3) Yapılan bildirim üzerine hamilince pasaportunun kaybedildiği beyan edilirse **“Kayıp”** seçeneği ile iptal işlemi yapılacaktır.

4) İade/teslim edilen pasaporta fiziki iptal işlemi yapılmadan sistemde **“Muhafazada”** iptal kaydı girilecek ve tahdit kararının kaldırılmış olması şartıyla hamilince teslim alınana kadar muhafaza edilecektir.

5) UYAP üzerinden tahdit kararının kaldırılması durumunda, iade/teslim edilmemiş ve süresi sona ermemiş pasaportlar pasaport iptalini gerektiren bir sakıncanın bulunmaması halinde otomatik olarak geçerli hale getirilmektedir.

6) Tahdit kararı kaldırılmış pasaportlar başvuru merkezince muhafaza altına alınmış ise hamili teslim alıncaya kadar “Muhafazada” bekletilecektir.

7) “Muhafazada” iptal durumunda olan süresi sona ermemiş pasaportu teslim almak için başvuru merkezine müracaat edilmesi halinde, pasaport alınmasına engel bir durum bulunmazsa “Muhafazada” iptal kaydı kaldırılarak hamiline ya da yasal temsilcisine teslim edilecektir.

8) “**Muhafazada**” iptal durumunda olan ve geri alınması talep edilen süresi dolmuş pasaportlarda “**Muhafazada**” iptal kaydı kaldırılacak ve fiziksel olarak pasaport iptal edilerek hamiline veya yasal temsilcisine teslim edilecektir.

a) Tahdit kararının adli makamlarca başvuru merkezlerine gönderilmesi halinde T.C. kimlik numarası veya kimlik bilgileri ile yapılacak pasaport durumu sorgulama neticesinde;

1) Geçerli pasaport bulunması durumunda;

a) İlgili pasaport “**Adli karar**” seçeneği kullanılarak iptal edilir. Gelen tahdit kararının sistemde bulunmadığına dair Genel Müdürlüğe, ayrıca hudut makamlarına bildirilmesi amacıyla başvuru merkezinin bulunduğu Emniyet Müdürlüğüne ilgili tahdit kararı en hızlı iletişim kanalıyla iletilir.

b) Tahdit kararını alan mahkemenin bulunduğu il nüfus ve vatandaşlık müdürlüğüne iptal edilen pasaportların iade/teslim edilmesi gerektiğine dair kolluk birimlerine bildirim yapılacaktır.

c) Yapılan bildirim üzerine hamilince pasaportunun kaybedildiği beyan edilirse “Kayıp” seçeneği ile iptal işlemi yapılacaktır.

ç) İade/teslim edilen pasaporta fiziki iptal işlemi yapılmadan sistemde “**Muhafazada**” iptal kaydı girilecek ve tahdit kararının kaldırılmış olması şartıyla hamilince teslim alınana kadar muhafaza edilecektir.

d) Yapılan işlemin sonucu kararı alan adli makama yazı ile bildirilecektir.

2) Geçerli pasaport bulunmaması durumunda; gelen tahdit kararının sistemde bulunmadığına dair Genel Müdürlüğe ayrıca hudut makamlarına bildirilmesi amacıyla başvuru merkezinin bulunduğu Emniyet Müdürlüğüne ilgili tahdit kararı en hızlı iletişim kanalıyla iletilecektir.

(3) Dış temsilciliklerimize pasaport almak için başvuran, ancak adlarında arama-yakalama ve yurtdışına çıkış yasağı kaydı bulunan şahıslar hakkında yapılacak işlemlerde;

a) Kanunun 22 nci maddesi kapsamına girenler ile haklarında arama-yakalama kaydı bulunanların pasaport talepleri yerine getirilmeyecek, pasaportu varsa geri alınacak, yurda

dönüşünü teminen seyahat belgesi düzenlenecektir. Konuyla ilgili tereddüt edilmesi halinde yurt içinde yerleşim yerinin bulunduğu, yerleşim yeri yoksa nüfusa kayıtlı olduğu yer İl Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlüğünden şahsın durumu sorulacaktır.

b) Dış temsilcilik tarafından geri alınan pasaportlar yerleşim yeri il nüfus ve vatandaşlık müdürlüğüne, yerleşim yeri yoksa başvuru merkezine, başvuru merkezinin yurtdışı olması halinde nüfusa kayıtlı olduğu il nüfus ve vatandaşlık müdürlüğüne gönderilecektir.

(4) Milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyeliği veya iltisakı ya da bunlarla irtibatı nedeniyle haklarında idari işlem tesis edilenler ile aynı gerekçeyle haklarında suç soruşturması veya kovuşturması yürütülenler hakkında işlemi yapan kurum ve kuruluşlardan gelen bildirim üzerine ilgili il nüfus ve vatandaşlık müdürlüklerince sisteme şerh kaydı girilecektir. Hakkında şerh kaydı girilenlerin varsa eşlerine de aynı işlem tesis edilecektir.

Bu kapsamda;

a) Şerh kaydı girilen kişilere ve bunların eşlerine ait geçerli pasaportlar sistem üzerinden otomatik olarak “**İdari karar**” seçeneği ile iptal edilecek, çocuklarının ebeveynlerinin üzerinden almış oldukları hususi ve hizmet damgalı pasaportları ise şerh girilmeden aynı tarihte iptal edilecektir.

b) İlgili kurum ve kuruluşlardan şerh kaydının kaldırılmasına dair bildirim gelmesi durumunda; il emniyet müdürlüklerinden kişinin şerh durumu sorularak gelen cevaba göre işlem tesis edilecektir.

c) Konulan şerh bilgileri kapsamında bilgi taleplerine Başbakanlık Bilgi Edinme ve Değerlendirme Kurulunun 2016/1 sayılı İlke Kararı gereğince yanıt verilmeyecektir.

Gezici kayıt terminali ile pasaport başvurusu alınmasına ilişkin esaslar

MADDE 20 - (1) İlgili birime başkasının yardımı olmadan tek başına gelemeyecek kadar yaşlı, hasta, makineye bağlı, zihinsel veya fiziksel engelli olanların durumlarını belgelendirmeleri halinde “**Gezici Kayıt Terminaleri**” kullanılarak iş hacmi ve personel durumu göz önüne alınarak mülki idare amiri onayıyla görevlendirilecek personel tarafından imkânlar ölçüsünde buldukları yerde başvuruları çevrimdışı olarak alınabilecektir.

(2) Başvuru öncesinde başvurusu alınacak kişiye ait defter/harç bedeli ödeme bilgileri kontrol edilecek, başvurusu alınacak kişinin başvuruya esas ihtiyaç duyulan bilgileri MERNİS'ten alınarak Gezici Kayıt Terminali veri tabanına kaydedilecektir.

(3) Başvuru sırasında kişinin ICAO standardına uygun fotoğrafı, ıslak imzası ve biyometrik verisi alınarak başvurusu ve buna ilişkin belgeleri başvuru merkezinde MERNİS ağına bağlanarak ilgili veri tabanına aktarılacaktır.

Bulunan pasaportlar

MADDE 21 - (1) Kurumlarda unutilan/bulunan ve ilgisine teslim edilemeyen pasaportlar en yakın başvuru merkezine, yurtdışında bulunmuşsa dış temsilciliğe gönderilmekte olup bu pasaportlara ilgisine teslim edilmek üzere 9 uncu maddenin üçüncü fıkrasının (c) bendine göre işlem yapılacaktır. Yurtdışında bulunan ve ilgisine teslim edilemeyerek dış temsilciliğe iletilen pasaportlar yerleşim yeri il nüfus ve vatandaşlık müdürlüğüne, yerleşim yeri yoksa başvuru merkezine, başvuru merkezinin yurtdışı olması halinde nüfusa kayıtlı olduğu il nüfus ve vatandaşlık müdürlüğüne gönderilecektir.

BEŞİNCİ KISIM

Hususi Damgalı Pasaportlar, Hak Sahipliği ve Uygulama Esasları

Hak sahipliği

MADDE 22 - (1) Talep etmeleri halinde hususi damgalı pasaportlar;

a) (**MÜLGA – 27.04.2018 tarihli ve 51076 sayılı yazı**) ~~Türkiye Büyük Millet Meclisi eski üyelerine,~~

b) (**MÜLGA – 27.04.2018 tarihli ve 51076 sayılı yazı**) ~~Eski bakanlara,~~

c) Birinci, ikinci ve üçüncü derece kadrolarda bulunan veya bu kadrolar karşılık gösterilmek veya emekli kesenekleri T.C. Emekli Sandığına bu derecelerden kesilmek suretiyle sözleşmeli olarak çalıştırılan Devlet memurları ve diğer kamu görevlilerine,

ç) Yaş ve hizmet yılı itibariyle görev süresi içerisinde birinci derece kadro ile emekliliğe hak kazanmış olan belediye başkanlarına,

d) T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilme ve emekli keseneklerinin birinci, ikinci ve üçüncü derecelerden kesilmesi şartı aranmaksızın Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Kurulu üyelerine,

e) Bunlardan emeklilik veya çekilme sebepleri ile vazifelerinden ayrılmış olanlara,

f) Görevleri süresince il ve ilçe belediye başkanlarına,

g) Hususi damgalı pasaport alabilecek durumda bulunanların eşlerine,

ğ) Hususi damgalı pasaport almaya hak kazandıktan sonra vefat edenlerin evlenmemiş olmaları kaydıyla dul eşlerine,

h) Hususi damgalı pasaport alabilecek durumda bulunanların ergin olmayan veya ergin olsalar dahi yanlarında yaşayıp evli bulunmayan ve iş sahibi olmayan öğrenimi devam eden çocuklarına 25 yaşının ikmaline kadar, yine ergin olsalar dahi yanlarında yaşayıp evli bulunmayan

ve iş sahibi olmayan, aynı zamanda bedensel, zihinsel veya ruhsal engellerinden en az biri nedeniyle sürekli bakıma muhtaç durumda olduğu resmi sağlık kurumlarının düzenlediği sağlık kurulu raporu ile belgelenen çocuklarına,

ı) 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Ek 77 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamına giren şehit veya vazife malullerinin devlet memuriyetindeki hizmet süreleri, taşıdığı unvan ve/veya rütbeleri itibariyle bugün hususi damgalı pasaport almaya hak kazanan emsalleri dikkate alınarak; şehitlerin dul eşlerine ve çocuklarına, vazife malulleri ile bunların eş ve çocuklarına,

i) 1 inci, 2 nci, 3 üncü derece kadro tahsis edilemeyen ancak bu derece görevlerdeki unvanlara eşit statüde çalışıp emekli olan veya ayrılan Devlet memurları ile subay/astsubaylara hizmet süreleri, taşıdığı unvan ve/veya rütbeleri dikkate alınarak emsal alınmak suretiyle Kanunun Ek 4 üncü maddesi kapsamına girenlere,

j) 5774 sayılı Başarılı Sporculara Aylık Bağlanması ve Devlet Sporcusu Unvanı Verilmesi Hakkında Kanununun 8 inci maddesine göre “Sporcu Şeref Aylığı” bağlanan ve Devlet Sporcusu Unvanı alan kişilere ve bunların eş ve çocuklarına,

k) Hususi damgalı pasaport alma hakkı bulunup da Bakanlık makamının onayı veya üçlü kararname ile hususi damgalı pasaport alınması mümkün olmayan başka bir kurumda göreve başlayan, görevi sona erdiğinde kanun gereği önceki kurumuna geri dönme hakkı bulunan ve bu durumunu önceki kurumundan alacağı resmi yazı ile belgeleyen kişilere,

l) Türk Silahlı Kuvvetlerinden YAŞ kararı ile ilişkisi kesilenlerden 6191 sayılı Kanun kapsamında Milli Savunma Bakanı tarafından başvuruları kabul edilenlerin bağlı buldukları kurumlarından 1, 2 veya 3 üncü dereceli kadroda veya bu kadrolardan biri ile emsal kadroda olduklarını gösterir belge ile başvuranlara,

verilecektir.

m) Yıllık ortalama ihracat değerlerine göre yapılan sınıflandırmada; son üç yılda yıllık ortalama ihracat tutarı Bakanlar Kurulunun belirleyeceği değerin üzerinde olan firma yetkililerine Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile; Devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamaları kaydıyla, Bakanlar Kurulunca belirlenen esaslara göre iki yıl süreyle, hususi damgalı pasaport verilebilecektir.

Bununla birlikte;

1) Firmanın sahip veya ortaklarının bir tüzel kişi olması halinde bu tüzel kişiliğin sahipleri, ortakları veya çalışanlarına da hususi damgalı pasaport verilecektir.

2) Firma yetkililerinin hak sahipliğinden dolayı eş ve çocukları ise hususi damgalı pasaport hakkında faydalandırılmayacaktır.

Hususi damgalı pasaport alacak ihracatçı başvuru sahiplerine ilişkin esaslar

MADDE 23 - (1) Hususi damgalı pasaport alacak ihracatçı müracaat sahiplerine ilişkin esaslar aşağıda maddeler halinde açıklanmıştır. Buna göre;

a) Müracaat usulü ve yapılacak kontroller:

1) Hususi Damgalı Pasaport başvurusu İçişleri Bakanlığı ve Ekonomi Bakanlığınca müştereken belirlenen talep formu ve gerekli diğer belgelerle birlikte şahsen yapılacaktır.

2) Müracaat sahibinin firma yetkilisi olup olmadığına,

3) Talep formunun başvuru sahibi tarafından eksiksiz olarak doldurulup doldurulmadığına,

4) İmza alanının firmayı temsil ve ilzama yetkili kişi/kişiler tarafından imzalanıp imzalanmadığına, bu kişilerin imza yetkisine haiz olduklarını tevsik etmeye yönelik belgelerin başvuru sahibi tarafından talep formuna eklenip eklenmediğine,

Anılan formun firmanın üyesi olduğu ihracatçı birliği yönetim kurulu başkanı veya yetkilendireceği başkan yardımcısı tarafından da imzalandıktan sonra Ekonomi Bakanlığı Bölge Müdürü veya yetkilendireceği bölge müdür yardımcısı tarafından onaylanıp onaylanmadığına, bakılacaktır.

b) Sorumluluk

Talep formunda eksik, yanlış ve/veya yanıltıcı beyana yer verilmesi halinde doğabilecek hukuki sorumluluk talep formunu imzalayan müracaat sahibi firma yetkilisi, firmayı temsil ve ilzama yetkili kişi/kişiler ve ihracatçı birliği yönetim kurulu başkanı veya yetkilendireceği başkan yardımcısına ait olacaktır.

c) Pasaportların iadesi, iptali ve bildirim

Hususi damgalı pasaport alan firma yetkilileri, hususi damgalı pasaport alabilme şartlarından herhangi birini taşımadığının sonradan anlaşıldığı veya pasaportun geçerlilik süresi içerisinde bu şartlardan herhangi birini kaybettiği tarihi izleyen 15 gün içerisinde hususi damgalı pasaportlarını iade etmekle yükümlü olup bu durum, firma tarafından derhal formu onaylayan bölge müdürlüğüne, bölge müdürlüğünce derhal pasaportu veren başvuru merkezine bildirilecek ve pasaport iptal edilecektir. İade yükümlülüğünü yerine getirmediği tespit edilen firma yetkililerine ve bildirim yükümlülüğünü yerine getirmediği tespit edilen firmanın diğer yetkililerine on yıl müddetle hususi damgalı pasaport verilmeyecektir.

Hususi damgalı pasaport taleplerinin karşılanmasına ilişkin esaslar

MADDE 24 - (1) Özelleştirme kapsamı ve programında bulunan kuruluşlar ile özelleştirilen kuruluşlardaki hususi damgalı pasaport almaya hak kazanan personelin pasaport taleplerine ilişkin genel esaslar:

a) Çalıştıkları kuruluşlarda Devlet memuru ve sözleşmeli personel statüsünde istihdam edilirken bu kuruluşlardaki kamu sermaye payının %50'nin altına düşmesi ile özelleşmesinden sonra da çalışmaya devam edenlerin hususi damgalı pasaport alabilmesi için kuruluşun özelleştirilmesi tarihi itibarıyla, hususi damgalı pasaport alma hakkına sahip olması ve bu statüde çalışırken emeklilik veya çekilme sebepleri ile görevinden ayrılmış olmasına bakılacaktır.

b) Özelleştirme kapsam ve programında bulunan kuruluşlar ile özelleştirilen kuruluşların personelinin kurumun özelleştirildiği tarih itibarıyla kadro durumunu gösterir resmi yazı veya talep formu istenecektir.

c) Sosyal güvenlik yönünden T.C. Emekli Sandığına ilişkin, kurumun özelleştirildiği tarihten sonra 1, 2 veya 3 üncü dereceye yükselenlerin hususi damgalı pasaport talepleri yerine getirilmeyecektir.

(2) Özelleştirme kapsamı ve programında bulunan kuruluşlar ile özelleştirilen kuruluşlardaki hususi damgalı pasaport almaya hak kazanan personelin pasaport taleplerine ilişkin özel esaslar;

a) Türk Telekomünikasyon A.Ş personelinin hususi damgalı pasaport taleplerinde;

1) Kapsam içi personel statüsünde çalışmakta iken kurumun mevzuatındaki değişiklik nedeniyle sözleşme imzalayarak 4857 sayılı İş Kanununa tabi statüye geçtiği tarih itibarıyla 1, 2 veya 3 üncü derecede görev yapanlardan kesenekleri T.C. Emekli Sandığı ile ilişkilendirilmeye devam edenler ile bu durumda iken emekli olan veya çekilenlere,

2) Kapsam dışı personel statüsünde çalışmakta iken kurumunun özelleştiği tarih itibarıyla 1, 2 veya 3 üncü derecelerde bulunanlardan kesenekleri T.C. Emekli Sandığı ile ilişkilendirilmeye devam edenler ile bu durumda iken emekli olan veya çekilenlere, hususi damgalı pasaport verilebilecektir.

b) Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı kamu payının %50'nin altına düştüğü tarih itibarıyla; toplu iş sözleşmesine taraf olmaması ve emekli keseneklerinin T.C. Emekli Sandığına 1, 2 veya 3 üncü derecelerden kesilmiş olması şartıyla emeklilik veya çekilme nedenleriyle görevinden ayrılanlara ve görevine devam edenlere hususi damgalı pasaport verilebilecektir.

c) İller Bankası A.Ş. personelinin hususi damgalı pasaport taleplerinde;

1) 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre sigortalı olarak görev yapmayan ve 5434 sayılı Kanun ile ilgileri devam ettirilerek emekli kesenekleri T.C. Emekli Sandığına kesilmeye devam eden, kamu personeli olan ve kuruluşun sermaye payının en az %51 Devlete ait olması durumunda 08.02.2011 tarihinden önce hususi damgalı pasaport alma hakkını elde etmiş olanlara ve 1, 2 veya 3 üncü dereceli kadroların birinden 08.02.2011 tarihinden önce emekli olanlara veya çekilenlere hususi damgalı pasaport verilebilecektir..

2) 4759 sayılı Kanunla kurulan ve özel hukuk hükümlerine ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olarak görev yapmakta iken 6107 sayılı Kanunla 08.02.2011 tarihinden itibaren İller Bankası Anonim Şirketi olan ve 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre sigortalı olarak çalışmaya devam edenlere,

3) 08.02.2011 tarihinden itibaren sözleşme imzalayarak T.C. Emekli Sandığı ile ilişkileri devamı şartıyla görev yapmaya devam edenlerin kazanılmış hak aylık derece ve kademeleri 6107 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası gereği sözleşme imzalandıktan sonra 1, 2 ve 3 üncü dereceye yükseltilenlere, hususi damgalı pasaport verilmeyecektir.

ç) T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Halk Bankası A.Ş. personelinin hususi pasaport taleplerinde; 4603 sayılı yasa uyarınca İş Kanununa tabi personel statüsüne geçtiği sözleşme tarihi itibariyle emekli kesenekleri T.C. Emekli Sandığına 1, 2 veya 3 üncü dereceden kesilen kamu görevlilerine ve bu şartları taşımakta iken emeklilik veya çekilme nedenleriyle görevinden ayrılanlara hususi damgalı pasaport verilecektir.

(3) İhracatçı başvuru sahiplerine ilişkin olarak Yıllık ortalama ihracat değerlerine göre yapılan sınıflandırmada; son üç yılda yıllık ortalama ihracat tutarı Bakanlar Kurulunun belirleyeceği değer üzerinde olan firma yetkililerine, Kanunda ve Bakanlar Kurulunca belirlenen esaslara göre iki yıl süreyle hususi damgalı pasaport verilebilir. Buna göre son üç takvim yılı itibariyle;

a) Yıllık ortalama ihracatı 1 milyon ABD Doları ile 10 milyon ABD Doları arasında (10 milyon ABD Doları dâhil) olan firmaların 1 (bir),

b) 10 milyon ABD Doları üzeri ile 25 milyon ABD Doları arasında (25 milyon ABD Doları dâhil) olan firmaların 2 (iki),

c) 25 milyon ABD Doları üzeri ile 50 milyon ABD Doları arasında (50 milyon ABD Doları dâhil) olan firmaların 3 (üç),

ç) 50 milyon ABD Doları üzeri ile 100 milyon ABD Doları arasında (100 milyon ABD

Doları dâhil) olan firmaların 4 (dört),

d) 100 milyon ABD Doları üzerinde olan firmaların 5 (beş),

yetkilisine hususi damgalı pasaport verilecektir.

ALTINCI KISIM

Hizmet Damgalı Pasaportlar, Hak Sahipliği ve Uygulama Esasları

Hak sahipliği

MADDE 25 - (1) Hizmet damgalı pasaportlar:

a) Kanun gereğince kendilerine diplomatik veya hususi damgalı pasaport verilmesi mümkün olmayan kimselere,

b) Hükümetçe, hususi idarelerce veya belediyelerce resmi vazife ile dış memleketlere gönderildiklerinde veya dış memleketlerde vazifeye alındıklarında,

c) Türkiye Cumhuriyetinin üyesi bulunduğu milletlerarası kuruluşlarda memur statüsünde çalışanlara,

ç) Türk Hava Kurumu ve Türkiye Kızılay Cemiyetince görevlendirilenlere,

d) Hizmet damgalı pasaport alabilecek durumda bulunanların ergin olmayan veya ergin olsalar dahi yanlarında yaşayıp evli bulunmayan ve iş sahibi olmayan öğrenimi devam eden çocuklarına 25 yaşının ikmaline kadar, yine ergin olsalar dahi yanlarında yaşayıp evli bulunmayan ve iş sahibi olmayan, aynı zamanda bedensel, zihinsel veya ruhsal engellerinden en az biri nedeniyle sürekli bakıma muhtaç durumda olduğu resmi sağlık kurumlarının düzenlediği sağlık kurulu raporu ile belgelenen çocuklarına hak sahibi kişinin pasaportu ile aynı süre geçerli olmak üzere,

hizmet damgalı pasaport verilecektir.

Hizmet damgalı pasaport taleplerinin karşılanmasına ilişkin esaslar

MADDE 26 - (1) Hizmet damgalı pasaport talep edenin mensubu bulunduğu makamın yetkili amirinin başvurusu üzerine verilecektir.

Bu nev'i pasaportlar aynı şart dâhilinde İçişleri Bakanlığının muvafakati ve Dışişleri Bakanlığının vereceği talimat üzerine, dış temsilciliklerce de verilebilecektir.

(2) Hizmet damgalı pasaportun süresi olsa dahi daha sonra farklı bir göreve gidişte hizmet damgalı pasaport talep formu kurumunca tekrar tanzim edilecek, pasaport hamili geçerli olan pasaportu, kimliği ve kurumunca tanzim edilen talep formu ile birlikte ilgili başvuru merkezine başvuracaktır. Gerekli tahkikat yapıldıktan sonra görevli gidilecek ülkeye hizmet damgalı pasaportun süresi yetiyor ise “görev ekle” seçeneği kullanılmak suretiyle ibraz edilen belgeler

sisteme kaydedilerek mevcut pasaport kullanıma açılacak, süre yetersiz ise yeni bir pasaport düzenlenecektir.

(3) (Değişik 07.12.2018 tarihli ve 148590 sayılı yazı) Kurum dışı şahısların il müdürlüklerince yapılan yurtdışı görevlendirmelerinde Valilik oluru aranacaktır.

(4) Valiliklerce yapılan yurtdışı görevlendirmelerde ilgili valilikçe alınacak görev onayına istinaden düzenlenen talep formu aranacaktır.

(5) Belediye çalışanlarının yurtdışı görevlendirmelerinde, görev onayına istinaden düzenlenen Belediye Başkanı ya da yetki vereceği kişi tarafından imzalanan hizmet damgalı pasaport talep formu aranacaktır.

(6) Belediyelerin yurtdışında görevlendireceği kurum dışı kişiler için yapılacak hizmet pasaportu talepleri; belediye meclis kararı, valilik oluru ve belediye başkanı ya da yetki vereceği kişi tarafından imzalanmış hizmet damgalı pasaport talep formu ile başvurulması halinde karşılanacaktır.

(7) Belediye meclis üyelerinin yurtdışı görevlendirmelerinde; belediye meclis kararı, belediye meclis kararının bildirildiğine dair ilgili valilikten gelen resmi yazı ve Belediye Başkanı ya da yetki vereceği kişi tarafından imzalanmış hizmet damgalı pasaport talep formu ile başvurulması halinde hizmet damgalı pasaport verilecektir.

(8) Basın mensupları için yapılan yurtdışı görevlendirmelerde Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü tarafından alınacak görev onayı ve bu onaya istinaden düzenlenen talep formu aranacaktır.

(9) Devlet üniversitelerince yapılan yurtdışı görevlendirmelerinde Rektör onayına istinaden düzenlenen talep formu aranacak, diğer üniversitelerin hizmet damgalı pasaport talepleri karşılanmayacaktır.

(10) AB Eğitim ve Gençlik Programları ve diğer uluslararası programlar kapsamında yurtdışında düzenlenecek etkinliklere katılacak resmi veya özel, örgün ya da yaygın eğitim kurum veya kuruluşlarının öğrenci ve öğretmenler için ilgili Valiliğin onayına istinaden ilgili il milli eğitim müdürlüğüne düzenlenmiş hizmet damgalı pasaport talep formlarıyla başvurmaları halinde hizmet damgalı pasaport tanzim edilecek, Milli Eğitim Bakanlığı merkez teşkilatınca görevlendirilen personeller için ilgili Bakanlığın onayına istinaden düzenlenen talep formu aranacaktır.

(11) Spor federasyonları tarafından yurt dışında görevlendirilecek sporcuların görev onayları ve talep formları bağlı buldukları federasyon başkanlarınca, federasyon başkanlarının talep formları ise Gençlik ve Spor Bakanlığının ilgili birimince düzenlenecektir.

(12) Kalkınma Ajansları Genel Sekreterlik personelleri için yapılan yurtdışı görevlendirmelerinde Ajans Genel Sekreteri tarafından alınacak görev onayı ve bu onaya istinaden düzenlenen talep formu aranacaktır.

(13) Türkiye Maarif Vakfı tarafından okul yöneticileri ile öğretmenlerin yurtdışında görevlendirildiğine dair Türkiye Maarif Vakfı Yönetim Kurulu'ndan alınan görev onayı ve bu onaya istinaden düzenlenen talep formu aranacaktır.

(14) Yunus Emre Vakfı tarafından okul yöneticileri ile öğretmenlerin yurtdışında görevlendirildiğine dair Yunus Emre Vakfı Yönetim Kurulu'ndan alınan görev onayı ve bu onaya istinaden düzenlenen talep formu aranacaktır.

YEDİNCİ KISIM

Umuma Mahsus Pasaportlar, Hak Sahipliği ve Uygulama Esasları

Hak sahipliği

MADDE 27 - (1) Umuma mahsus pasaport, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına aşağıda belirtilen esaslar doğrultusunda verilecektir.

Umuma mahsus Pasaport taleplerinin karşılanmasına ilişkin esaslar

MADDE 28- (1) Havayolu şirketlerinin yurtdışına uçuş gerçekleştiren uçuş ekibinde görevli ve isimleri onaylanarak bildirilen personellerinin harçsız umuma mahsus pasaport başvurusunda bulunmaları halinde;

a) Gönderilen listede süre belirtilememiş ise iki yıl süreli harçsız pasaport düzenlenecektir.

b) Bu kişilerden onaylı liste dışında bulunanlar kurumlar vergisi yönünden bağlı bulunduğu vergi dairesi başkanlığından, vergi dairesi başkanlığı bulunmayan illerde vergi dairesi müdürlüğünden alınacak belgeler ve üst yazı ile doğrudan başvurmaları halinde belgelerinde belirtilen sürede harçsız umuma mahsus pasaport düzenlenecektir.

c) Harçsız pasaport düzenlenen uçuş personeline ilişkin bilgilerin başvuru merkezince istatistiki bilgileri düzenli olarak tutulacak ve her ay doğrudan havayolu şirketinin getirdiği belgeyi düzenleyen ilgili vergi dairesi başkanlığına, vergi dairesi başkanlığı bulunmayan illerde vergi dairesi müdürlüğüne gönderilecektir.

(2) Libya kaşesi tatbiki taleplerinde;

a) Kaşe Pasaportun boş vize sayfalarından birine tatbik edilecek, kaşedeki ilgili alanlar noter onaylı yeminli tercüme bürolarınca el yazısı ve mavi renkli mürekkepli kalem kullanmak suretiyle doldurularak kaşelenecektir.

b) Yeminli tercümanca onaylanan bilgilerin alt kısmı Nüfus Müdürlüğünce mühürlenerek kaşe ve imzalanmak suretiyle ilgiliye teslim edilecektir.

(3) Yunanistan doğumlularda, pasaportlarındaki doğum yeri alanına doğum yerinin Türkçe isimlerinin yanında sistemde bulunan Yunanca karşılıkları da seçilerek yazılacaktır.

(4) Süre aktarımlarında, pasaportun adli emanette olduğunun yazı ile bildirilmesi ve yeniden pasaport başvurusunda bulunulması durumunda adli emanette geçen süre yeni başvuru pasaportuna aktarılmayacaktır.

(5) Harçsız pasaport alabilecek durumdayken;

a) Harçlı pasaport alıp daha sonra harçsız pasaport talebinde bulunan kişi yeni defter bedeli ödeyerek harçsız pasaport talebinde bulunabilecektir. Harçlı alınan pasaport “**yenileme**” seçeneği kullanılarak iptal edilecek ve iptal edilen harçlı pasaportundaki kalan süre harçsız düzenlenecek pasaportuna aktarılacaktır.

b) Harçlı pasaport başvurusunda bulunan kişi başvuru esnasında başvurudan vazgeçer ve harç iadesi talep ederse başvuru merkezince pasaport harcının kullanılmadığına dair ilgili vergi dairesine verilmek üzere kişiye yazı verilecektir.

(6) Pasaport başvurusunda bulunan kişinin başvurusu reddedildiğinde ya da başvuru alımını engelleyen bir durum tespit edildiğinde, pasaport defter ve harç bedeli iadesinin talep edilmesi durumunda başvuru merkezince ilgili bedellerin kullanılmadığına dair ilgili vergi dairesine verilmek üzere kişiye yazı verilecektir.

(7) Yabancı memleketlerde kayıtlı buldukları Dış Temsilciliğe başvuranlara konsolosluk kütüğündeki kayıtları esas tutularak pasaport verilecek, başka bir Dış Temsilciliğe müracaat eden ve herhangi bir belge ibraz edemeyen kişilerin kimlik tespitinde tereddüt edilmesi halinde Dış Temsilcilikçe tahkikat yapılabilecektir.

(8) Yüksek Öğretim kurumlarında görev yapan araştırma görevlilerinin, öğretim görevlilerinin ya da öğretim üyelerinin yurtdışında spor, gezi, kültürel, ticari ve sosyal bir menfaat için yapacakları seyahatlerde, görevli oldukları Yüksek Öğretim kurumunun bağlı olduğu Rektörlük'ten alacakları harçsız pasaport sürelerini belirtir resmi yazının Vergi dairelerinden ya da Malmüdürlüklerinden onaylatmaları halinde herhangi bir yaş sınırı olmaksızın umuma mahsus harçsız pasaport, vergi dairelerince ya da malmüdürlüklerince süre belirtilmemiş ise iki yıl süreli harçsız umuma mahsus pasaport düzenlenecektir.

(9) 25.08.2011 tarih ve 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 15/B maddesinin (ç) bendi gereğince “1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun” hükümleri çerçevesinde resmi burslu ve özel öğrenci statüsünde yurtdışında lisans, yüksek lisans ve doktora öğrenimi görmek isteyenlerin öğrencilik tanıma işlemleri ve ülkemizdeki yükseköğretim kurumlarında öğrenim

gören öğrencilerin yurtdışında staj, teknik gezi, seminer ve konferans toplantı vb. eğitim etkinliklerine katılacaklar için işlemlerinin Milli Eğitim Bakanlığı Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğünce yürütüldüğünden, bu kapsamda yurtdışına çıkanların söz konusu Bakanlığın ilgili Genel Müdürlüğünden edinecekleri belgeyi, vergi dairelerine ya da malmüdürlüğüne onaylatmaları halinde herhangi bir yaş sınırı olmaksızın harçsız umuma mahsus pasaport, vergi dairelerince ya da malmüdürlüklerince süre belirtilmemiş ise iki yıl süreli harçsız umuma mahsus pasaport düzenlenecektir.

(10) 25.08.2011 tarih ve 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesinin (ç) bendi gereğince ikili kültürel değişim programları çerçevesinde yabancı hükümet ve kuruluşlardan sağlanan burslara ilişkin görev ve hizmetlerin yürütülmesi kapsamında yapılacak yurt dışı seyahatlere gidecek öğrencilerin söz konusu bakanlığın ilgili genel müdürlüğünden edinecekleri belgeyi, vergi dairelerine ya da malmüdürlüğüne onaylatmaları halinde herhangi bir yaş sınırı olmaksızın harçsız umuma mahsus pasaport, vergi dairelerince ya da malmüdürlüklerince süre belirtilmemiş ise iki yıl süreli harçsız umuma mahsus pasaport düzenlenecektir.

SEKİZİNCİ KISIM

Pasaport Yerine Geçen Belgeler, Hak Sahipliği ve Uygulama Esasları

Gemiadamı cüzdanları

MADDE 29 - (1) Türkiye karasuları dışına çıkan Türk gemilerinin Türk Vatandaşı olan mürettebatına usulüne uygun olarak verilecektir.

(2) Başvuru sahipleri, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı liman başkanlıklarına gemiadamı cüzdanı başvurusu yapmadan önce başvuru merkezlerine parmak izlerinin alınması için müracaatta bulunacaklar ve bu merkezlerce parmak izlerinin alınması sağlanacaktır.

(3) Başvuru merkezlerince, başvuru sahibine parmak izi verdiğine ve Kanunun 22 nci maddesi kapsamında gemiadamı cüzdanı almaya engel bir durum olmadığına dair belge verilecektir.

(4) Gemiadamı cüzdanı Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Deniz ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan gemi adamı cüzdanı basım merkezinde düzenlenerek posta aracılığı ile sahiplerine ulaştırılacaktır.

(5) Gemiadamı cüzdanı ve zayi kayıtları Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Deniz ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğünce belirlenecek birimce hudut makamlarına iletilmek üzere liman başkanlıklarının bulunduğu yer emniyet müdürlüklerine bildirilecektir.

Gemi Komutanı Onaylı Personel Listesi

MADDE 30 - (1) Deniz Kuvvetleri Komutanlığı gemi personelinin yurda giriş ve çıkışlarında “Gemi Komutanı Onaylı Personel Listesi” belgesi pasaport yerine geçen belge olarak kullanılacaktır.

Uçak mürettebatı belgesi

MADDE 31 - (1) Uçucu personelin bilgilerini içeren liste/listeler ile Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne belirlenmiş form ve ilgili evraklarla beraber yazılı ve/veya elektronik ortamda Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne yapılacaktır.

(2) Başvuru sahipleri, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne uçak mürettebatı belgesi başvurusu yapmadan önce başvuru merkezlerine parmak izlerinin alınması için müracaatta bulunacaklar ve bu merkezlerce parmak izlerinin alınması sağlanacaktır.

(3) Başvuru merkezlerince, başvuru sahibine parmak izi verdiğine ve Kanunun 22 nci maddesi kapsamında uçak mürettebatı belgesi almaya engel bir durum olmadığına dair belge verilecektir.

(4) Uçak mürettebatı belgesi ve zayı kayıtları Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne belirlenecek birimce hudut makamlarına iletilmek üzere emniyet müdürlüklerine bildirilecektir.

Geçici pasaport

MADDE 32 - (1) (MÜLGA – 04.11.2022 tarihli ve 357744 sayılı yazı)

DOKUZUNCU KISIM

Çeşitli Hükümler

Paketleme ve dağıtım

MADDE 33 - (1) Pasaport paketinin üzerinde yer alacak bilgiler ve pasaportların dağıtımına ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlükçe belirlenir.

Pasaport başvuru takip işlemleri

MADDE 34 - (1) Pasaportun teslim süreci e-devlet, web, çağrı merkezi, kısa mesaj veya e-posta yoluyla takip edilebilir.

Gerçeğe aykırı beyanlar hakkında yapılacak işlemler

MADDE 35- (1) Pasaport başvurusunda gerçek dışı beyanda bulunduğu tespit edilmesi hâlinde 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 67 nci maddesine göre işlem yapılacaktır.

(2) Birinci madde kapsamına giren pasaportlar başvuru merkezinde ise “**adli emanette**” seçeneği ile iptal edilecek, başvuru merkezinde değilse “**idari karar**” seçeneği ile iptal edilerek Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulacaktır.

ONUNCU KISIM

Uygulama ve Yürütme

MADDE 36- (1) Bu Talimatta yer almayan konularda ilgili mevzuat hükümleri uygulanacaktır.

(2) - Merkez teşkilatı birimleri, il nüfus ve vatandaşlık müdürlükleri ve ilçe nüfus müdürlükleri bu talimatnamede yer alan kendi hizmet ve faaliyetleri ile ilgili konuların yürütülmesinden, ayrıca merkez teşkilatı birimleri koordine ve takibinden sorumlu olacaklardır.